



Montreālas Latviešu
Biedrības

ZIŅOTĀJS



ISSN 0227 - 2423

1998. GADA SEPTEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

50. GADA GĀJUMS

NR. 9. (594.)



TRAGĒDIJAS:

LIKTEŅIS, SAGADĪŠANĀS VAI KAS CITS

Augusta beigas un septembra sākums pilns visādu tragēdiju, kuņas visas atstās savas pēdas pasaules tālākā attīstībā un tādēļ arī mūsos, latviešos. Šo tragēdiju dažādi ba atbalsojas itin visur.

Vispirms, pēc Dienvidāzijas saimnieciskās krīzes jaunu sabrukumu piedzīvo Krievija, kuņas brīnumsaimeki nespēj valsti savest kārtībā, lai ko darīdami. Nepalīdz rubļa devalvācija, valdību maiņa un daudz kas cits. Šādi nelaimei nevar palīdzēt pat ASV prezidents Bils Klintonš, kas pats atrodas milzīgās personīgās dzīves spilēs, kas viņam valsts darbu padara ievērojami grūtāku. Jūtams veselības trūkums redzams Krievijas prezidenta Borisa Jeļcina sejā. Un tomēr viņš arvien vēl atrodas valsts priekšgalā, jo nomaiņa patreizējo tragēdiju varētu palielināt. Viņš, tiekoties ar tālo Amerikas ciemiņu, dažkārt nespēja pat sakarīgi runāt. Kur meklējama vaina? Kā gan lai tik liela, grūtības nonākusi valsts, kāda ir Krievija, lai izkļūst no šādas likstas? Draud komunistiskās sistēmas atgriešanās, jo parlamentā (Dumā) viņu deputātiem ir liela teikšana. Klintonš gan šos vīrus brīdinājis, ka atgriešanās ceļš uz komūnismu vairs neesot iespējams, bet vai tie viņu klausīs? Krievijas saimniecībai un politiskai celtnei brūkot, ļoti apdraudētas ir Baltijas un citas tās kaimiņu valstis, jo lielais krievu lācis var sasiegt ar trakumsērgu, kā tas notika pēc pirmā pasaules kara. Vai vēsture atkārtojas, vai tā ir tikai sagādīšanās? - Tiem, kas tic likteņa varai, viss tas būs bijis nenovēršams, citiem - cilvēces pašas izsaukta nejaušība. Citiem cilvēka paša vājums un nespēks, kas neļauj tam skatīties tālāk par savu degungalu. Un netrūks to, kas visu vainu atradis citos. Nav jau jāmeklē šādi notikumi tikai pasaules politikas skatuvē, tādi atrodami jeb kurā mazā sabiedrībā. Cilvēce ar tādiem ir piepildīta no laika gala. Mēs tikai šodien dzīvojam citā pasaulē, kāda agrāk, šķiet, nav bijusi. Un par to atbildīgi esam mēs paši. - Citiem vārdiem, visu tragēdiju sakne ir cilvēks, jo tas nespēj būt pati pilnība bez kļūdām un netaisnības, taisnības vārdā meklējot visam tam savu attaisnojumu. Jālūdz Dievs, lai Krievijas lācis ātri pārdzīvotu savu saaukstēšanos un neieņemtu citas kaites. Citādi mums, baltiešiem, itin drīz varētu draudēt milzīgas briesmas, kuņas novērst Rietumi nāks palīgā tikai tad, ja jutīsies paši apdraudēti. Citādi viņu palīdzība, šķiet, nebūs gaidāma, jo tie domā, ka viņu uzdevums ir trapēzes mākslinieku līdzsvara noturēšanās māka - turēties virs drāts vai neatlaist rokas! Tie arvien vēl vēlas turēties pie Krievzemes, jo tur slēpjas milzīgs tirdzniecības peļņas potenciāls. Un saimniecība šodien ietekmē itin visu pasauli globālā mērā. Tas, kas šajā laikā notiek vienā pasaules malā, tūdaļ atbalsojas visur citur. Tā ir īstenība.

Runājot par saimniecību - nav jau krities tikai rublis, bet arī ASV un Kanadas dolārs. Pēdējais pirms nedēļas sasniedza jaunu mazvērtības rekordu - bija vērts vairs tikai 63,34 centus, vai par ASV dolāru bija jāmaksā \$ 1,60. un viss tas notika dažu stundu laikā. Lai situāciju kaut cik glābtu no chaosa, Kanadas valsts bankai katru dienu nemitīgi bija jāpērk ASV dolāri - kopā 5,6 miljoni (Latvijā miljardu) dolāru apmērā! Tas lejup slīdi noturēja un dolārs atkal atguvis daļu no savas agrākās vērtības - 65,25 centus pret ASV dolāru. Cik ilgi? Ir minējumi, ka jaunu pasaules saimniecisko krīžu rezultātā tas varētu kristies pat zem 60 centiem pret ASV dolāru! Valdības kritiķi saka, ka vaina meklējama nepareizos darījumos un politiskajā nestabilitātē. Sava taisnība viņiem ir, bet reizē jāatzīst, ka pasaules saimniecība uzlikusi savus žņaugus, no kuriem valdība ne-

var izmukt. Tā nu Krievijas saimnieciskais sabrukums ietekmē arī mūsu dzīvi Ziemeļamerikas kontinentā. Un ne tikai nauda zaudē savu vērtību, bet arī ieguldījumi, jo biržās notikuši tik lieli "atkušņi", ka to zaudējumi grūti aprēķināmi. Un šādi biržu atkušņi notiek visās pasaules malās. Padomdevēji naudas pārvaldīšanas jautājumos gan tūdaļ aizrāda, ka tas esot īslaicīgs "pielaikošanās" process, kas drīz atkal griezišoties uz labo pusi, bet reizē piekabina piezīmi-brīdinājumu, ka iespējams 6 mēnešu tirgus atlabšanas laiks. Tā kā Ziemeļamerikā biržu darījumos ir iesaistīta lielākā daļa ļaužu un organizācijas, bieži vien pat labdarības, efekts ir jūtams. Mēs visi esam zaudētāji. Mums visiem naudas lietās jāuzmanās vēl vairāk kā līdz šim, un tas nav viegli, ja, kā pensionāriem, jādzīvo uz to pašu budžetu. Tādēļ budžetēšana kļūst arvien nozīmīgāka. Bez tās - ātri varam nokļūt saimnieciskā grāvī, no kuņas izķepuroties varētu būt grūti. Laimīgā kārtā latvietis ir taupīgs un uzmanīgs šajos jautājumos, bet tas nenozīmē to, ka arī viņš kaut ko nav zaudējis. Cik? - Ar to negribam lepoties, to paturam pie sevis.

Pie sabiedriskām tragēdijām jāpieskaita arī Dēvisa (Davis) kuņu būvniecības firmas aiziešana bankrotā. Šis lielais uzņēmums tādā stāvoklī nonācis, kad kāds pasūtītājs nav spējis samaksāt par būvdarba veikumu. Kvebekas provinces valdība to jau vairākkārt glābusi ar simtiem miljonu dolāru maksām, bet tās visas aizgājušas vējā. Tādēļ tā noraidījusi 500 miljonu dolāru aizdevumu un lielais uzņēmums ciet! Darbu zaudē 1500 darbinieku, kuņiem citu darbu atrast tikpat kā neiespējami. Nelaimei pastiprina cits faktors - šīs firmas īpašniece "Dominion Engineering" firma arī nonākusi bankrota stāvoklī, nav spējīga izmaksāt algas saviem 1500 darbiniekiem, kas streiko, un kuņu katru brīdi var slēgt savas durvis uz mūžu. Vienīgais glābiņš - kāda cita pasākuma uzdrošināšanās visu pārņemt savās rokās. Kā tas viss notiks, nav vēl zināms, bet atkal viens liels plīķis Kvebekas un Kanadas saimniecībā. Diemžēl, arī šeit nav vainojams neviens cits, kā cilvēki, kuņu rokās atrodas šo pasākumu vadība. Province atraisās no atbildības, kādu tā kādreiz deva, lai nodrošinātu savu ekonomiju, bet tādēļ, ka pati atrodas milzu parādos un budžeta iztrūkumā, vairs nevar to atļauties - cenšas savest kārtībā savu māju. Tāpat, kā to darām kā indivīdi.

Tiem, kas redzējuši lielāku Titaniku (maz būs tādu, kas ne), septembra sākumā savu pārdzīvojumu būs izraisījis Šveices lidsabiedrības lidmašīnas nogāšanās Atlantijas okeānā dažus km no Peggy's Cove, Jaunskotijā. Bojā aizgāja 229 cilvēku. Viņi bija no visdažādākām profesijām. Veci, pusmūža, bērni. Tie, kas piedalās notikuma izpētē un dažādo priekšmetu un bojā gājušo un viņu ķermeņu daļu savākšanā, par redzēto negrib izteikties. Tāpat vēl drausmīgāk kā Titanika nogrimšanā, saduroties ar leduskalnu mazliet tālāk, 1914. gadā. Pilots gan vēl it kā spējis izdot pavēli uzvilkt drošības vestes, bet - pēc tam momentāla nāve aukstajos Atlantijas ūdeņos, skaistajā, tūristu apbrīnotā Jaunskotijas piekrastē, netālu no Halifaksas, kuņas lidlaukā viņš mēģināja nolaisties no 10000 m augstuma gaisā... Liktenis, sagādīšanās, vai kas cits? Kāds šveicietis, tenisa spēlētājs, kas piedalījās ASV gadskārtējās tenisa sacīkstēs, bija paredzējis lidot ar šo lidmašīnu, bet kāds viņam piedāvājis vakariņas un viņš ielūgumu pieņēmis... Turklāt 36 stundas vēlāk kādā citā lidmašīnā pilots lidojumā uz Eiropu arī bija saodis dūmus un nolaidās Genderas lidlaukā Ņūfaundlendā - visi sveiki un veseli! Liktenis, sagādīšanās, vai kas cits? Tomēr - sagādīšanās, jo pie stūres bija cilvēks, un cilvēki bija būvējuši abas lidmašīnas. Cilvēka radītās kļūdas, slēdzieni, nosaka daudzu tragēdiju izcelšanos un raksturu. □

Skaistā vasara ir iegājusi beigu posmā. Daudzi no mums esam ceļojuši, gan tepat savā kontinentā, gan arī citur. Šogad, varbūt, daudz vairāk kā citos gados, ir bijis arī Latvijas apmeklētāju. Bez parastiem radu apciemojumiem, sevišķu interesi šogad radīja arī Latvijā notikušie dziesmu svētki. Ciemojoties Latvijā, vērojām, kas paveikts grūtajā valsts atjaunošanas darbā, kā darbojās projekti, kuŗiem esam snieguši materiālo palīdzību. Daudziem jau ir izveidojušās dažādas saimnieciskas saistības, gan ar līdzdalību uzņēmumos un namu apsaimniekošanā. Citi meklē iespējas šādu saistību veidošanai. Dažiem vēl īpašumu lietas kārtojamas un daudz kas cits.

Lai kādas mums katram Latvijas apciemojuma intereses bija, katrs to mēģinājām skatīt un vērtēt no sava redzes loka. Katrs mēģinājām rast salīdzinājumu ar agrākās apmeklējumu reizēs redzēto, lai no tā vērtētu valsts atjaunošanas progress gaitu. Ne reti mūsu spriedumi par vienām un tām pašām lietām ir ļoti dažādi. Katrs tās esam skatījuši ar savu, jau daļēji izveidoto, mūsu domu mērauklu. Būtu grūti pieņemt noteiktu atzinumu, kuŗa vērtējums katrā jautājumā ir pareizāks.

Ļoti pacilājošu iespaidu atstāja redzētie dziesmu svētki. Lielais svētku dalībnieku skaits un tautas masas galvenajos sarīkojumos nostiprināja pārliecību par latviešu tautas dzīvot spēju. Svētdienas ritā, kad Vecrīgas ielās, visapkārt Doma laukumam, pulcējās svētku dalībnieki, gatavojoties savam gājienam, jau no agra rīta visās ielās skanēja skaistās latviešu dziesmas. Daudz kuŗu dalībnieku, kam pulcēšanās vieta bija Pils ielās esošo katoļu baznīcu apkārtnē, iegriezās uz agriem dievkalpojumiem. Un kad garām Brīvības piemineklim piecas stundas plūda nenogurdināmie gājiena dalībnieki ar karogiem, krāšņiem plakātiem un latviskiem saucieniem, skatītājiem palika iespaids par nacionālā vienotībā saliedētu latviešu tautu. Sevišķi iepriecināja lielais jauno cilvēku skaits svētku kuŗos.

Ārzemēs notiekošajos Dziesmu svētkos esam pieraduši pie diezgan konservatīvas koncerta programmas izpildes. Priecādamies par dziesmām, tomēr tās klausāmie ar pārspīlētu nopietnību un svinīgumu. Koncerts Mežaparkā iezīmējās ar nemākslotu brīvību. Daudzu tūkstošu balsīgajam kuŗim pieskandinot plašo Mežaparku, klausītāji dzīvoja līdz ne tikai kuŗa izpildījumam, bet arī tā kustībām. Liekās, tie bija isti dziedāšanas svētki ar dziedātāju un klausītāju līdzdalību.

Un tomēr skaistajam koncertam, mūsu vērtējumā, pietrūka kādas svarīgas daļas. Ne koncerta sākumā, ne beigās nedzirdējām Latvijas himnu. Vai tā bija programmas sastādītāju neievēriba, vai tā bija apzināta ignorānce, vai arī mikstčaulīgas bailes izcelt mūsu tajutas nacionālos simbolus? Pēdējos Latvijas brīvvalsts dziesmu svētkos Daugavpilī trīsreiz dziedātā Latvijas himna kļuva par to svētku vissvarīgāko vēsturisko sastāvdaļu. Bez Latvijas himnas nav izskanējuši arī nevieni ārzemēs notikušie latviešu dziesmu svētki. Tāpat, kopš Latvijas atjaunošanas, tā ir dziedāta divos iepriekšējos dziesmu svētkos Rīgā. Vai tagad tā ir kļuvusi lieka un nenozīmīga?

Dziesmu svētku goda prezidijā bija ietilpināts arī goda virsdiriģents no Amerikas latviešiem. Ar izbrīnu gribas jautāt, kur palicis mūsu agrāko gadu ciņas gars par mūsu nacionālām vērtībām? Vai kādus sāk vajāt bailes, ka ieibilstot pret šādām svētku programmas paviršībām, varētu pazaudēt savus goda titulus? Latvijas himnas trūkums dziļi iesāpējās ne tikai ārzemju latviešiem, bet par to ar izbrīnu un neizpratni taujāja arī daudzi dzimtenes tautieši.

Runājot par šī gada rosmēm mūsu pašu kontinentā, ar īpašu prieku jāpiemin ļoti izcila viesā, V. E. biskapa Bula

ciemošanās Amerikā. Viņa Ekselence dzimis, audzis, skolojies un strādājis Latvijas okupācijas laikos. Tāpēc ļoti interesanti ir viņa salīdzinājumi un secinājumi par okupācijas laika sekām, no kuŗām tauta netiek vaļā vēl tagad. Daudz negatīvu parādību ir tik dziļi iesakņojušās cilvēku ikdienā, ka daudziem vairs nav vēlēšanās no tām atbrīvoties. Vesela paaudze nodzīvojusi pusi mūža zem okupācijas varas, kur nav bijis iespējams domāt par labāku savas rītdienas veidošanu, ne arī bijis vajadzīgs daudz domāt par savu ikdienā veicamo darbu. Ko darīt un kā darīt ir noteikusi partija. Ja arī uzdotā darba plāns nav ticis paveikts, ir bijusi vajadzīga tikai laba fantazija, lai partijai iesniedzamā pārskatā skaisti aprakstītu šķietami paveikto darbu.

Ļoti daudziem tagad trūkst vismazākās pašierosmes. Vēl vienmēr tiek gaidīts, ka kautkuŗ no augšas nāks norādījumi, ko katram darīt un kā darīt. Ja nu šādu norādījumu nav, daudzus māj nezīpa un bezcerība. Tauta tikai ļoti lēnām nāk pie atziņas, ka atbildība ir jānes katram pašam par sevi. Par valsts atjaunošanu, par tautas dzīves līmeņa uzlabošanu atbildība ir jāuzņemas visiem kopīgi.

Ne ar korupciju, ne ar meliem un krāpšanu, ne ar izvairīšanos no nodevu maksāšanas, un ne arī ar labā fantāzijā uzrakstītiem skaistiem pārskatiem tautas dzīves līmeni pacelt nevarēs. Nav ne mazākā attaisnojuma Latvijā bieži dzirdētam teicienam, ka kāds no nodokļu maksāšanas izvairās tāpēc, ka arī "daudzi citi to dara". Neviena likuma pārkāpuma svārs nekļūst mazāks tikai tāpēc, ka citi noziedznieki šo likumu pārkāpj. Atbildība ir jānes katram par sevi.

Astoņos gados kopš brīvības atjaunošanas, tauta piedzīvojusi gan strauju dzīves līmeņa lejupslīdi, gan pēdējā laikā lēnu apstākļu uzlabošanu. Ir bijis pietiekami daudz laika, lai tauta iepazītu savas valsts vadītājus, lai iepazītu viņu pagātņi, viņu spējas, viņu godīgumu. Ir bijis pietiekami daudz laika, lai tauta varētu vērtēt atsevišķu politiskās dzīves vadītāju vēlmi kalpot latviskās Latvijas atjaunošanai, vai to nespēju aizstāvēt savas valsts intereses pret dažādiem spiedieniem no ārpuses. Lai panāktu ātrāku dzīves līmeņa uzlabošanu, tautai pašai ir jābūt spējīgai izvēlēties tādus likumdevējus un savas politiskās dzīves vadītājus, kuŗiem pirmā vietā ir tautas intereses, bet ne sava maka pildīšana. Un te atkal atbildība par savas nākotnes veidošanu ir jāuzņemas pašiem - virpīrims jau katram balstiesīgam pilsonim ar piedalīšanos vēlēšanās, un, otrkārt, vēlētajū kopienai ar iespējami labāko kandidātu izvēli.

Nav noslēpums, ka tauta ir vilusies savās līdzšinējās izvēlēs. Sākoties demokrātiskiem procesiem, sagaidītās ātrās dzīves apstākļu uzlabošanās vietā tauta piedzīvoja strauju dzīves līmeņa lejupslīdi. Pārmaiņas politikā tika cieši saistītas ar pārmaiņām ekonomikā. Nevarēja sagaidīt, ka pāreja no sociālās uz brīvā tirgus ekonomiju būs viegla. To vēl grūtāku padarīja pie varas tikušo politiskās dzīves vadītāju korupcija, negodīgums, demokrātiskās izpratnes izlietošana personīgo interešu apmierināšanai. Ne tikai valsts mantu un bagātības veikli sagrāba pie varas esošā nelielā cilvēku grupa, bet tā, bez vismazākās atbildības, savā starpā sadalīja ievērojamus ārvalstu kreditus, kas bija domāti atjaunotās Latvijas valsts saimnieciskās dzīves uzlabošanai. Bankas un firmas, solot cilvēkiem nedabīgi augstus noguldījumu augļus, izvilināja strādnieku ietaupījumus, lai pēc neilga laika izsludinātu bankrotu vai vienkārši pazustu. Šāda veida noziedzības apkaŗošanai valdība neizrādīja nekādu interesi. Visu to redzot, zuda ticība demokrātiskam taisnīgumam.

Tautas apātiju veikli izmantoja ar bijušās komunistu partijas bagāto pieredzi esošie nomenklaturisti. Redzot tautas nabadzību, neapmierinātību un bezcerību, tuvojoties sestām Saeimas vēlēšanām, tika dibinātas jaunas par-

tijas. Tās solīja visu, ko vien tauta vēlējas dzirdēt. Solījumi likās vilinoši, gan saimnieciskās dzīves uzlabošanai, gan arī nacionāli politiskai stabilitātei. Kaut bez īpašas sajūsmas, savā bezcerībā tauta paļāvās šiem partiju solījumiem. Un atkal sekoja smaga vilšanās. Solītās nacionāli politiskās stabilitātes vietā radās politiskais chaoss, kas aizgāja pat tik tālu, ka bija jāatrod kāda ārpus partijas stāvoša persona, kas varētu izveidot valdību. Priekšvēlēšanu solījumi tika aizmirsti, jeb dažos gadījumos pārveidoti partijai tobrīd izdevīgā tulkojumā.

Pateicoties jaunā, no partijām neatkarīgā, ministru prezidenta rīcībai, vismaz tika apturēta tautas dzīves līmeņa lejupslīde. Ieviešot bezdeficīta budžetu, pamazām palielinot pensijas un nedaudz samazinot bezdarbu, saimnieciskie apstākļi sāk uzlaboties. Ministru prezidenta atklātā valoda un stingrās prasības kā valdības, tā Saeimas locekļiem pašiem pildīt pieņemtos likumus, noveda pie viņa pašas demisijas.

Protams, vēl ir tālu no tā, kad varētu runāt par normāliem apstākļiem. Ir augusi cilvēka pirktspēja, lai gan cenu paaugstināšana seko uz pēdām. Visi gribētu saņemt lielākas algas, bet ļoti maz ir to, kas gribētu godīgi maksāt nodokļus. Divejādaļais algu saņemšanas veids - oficiālais un neoficiālais (aploksnē) ir populārs un visiem zināms. Neviens, arī valdībā, to necenšas apkarot. Koruptētā tiesu sistēma ir negribīga cīnīties pret lieliem noziedzniekiem, jo tajos noziegumos ir iesaistīti pie varas esošie augstie valsts ierēdņi. Dzīves apstākļu uzlabošanās ir lēna un tautu tas neapmierina. Nevienu jautājumu nevar atrisināt tikai ar nepamierinātības izteikšanu. Ir vajadzīgs darbs un uzpurēšanās. Atbildība ir jāuzņemas pašiem, aktīvi iesaistoties savas nākotnes veidošanā.

Tuvojās jaunās Saeimas vēlēšanas. Karam pilsonim atkal tiks dota iespēja uzņemties daļu no atbildības par savas un latviešu tautas nākotnes veidošanu. Partiju skaits atkal ir audzis. Gribētos cerēt, ka reizē ir augusi pilsoņu spēja atšķirt tukšos partiju solījumus no reāliem. Jautājums gan ir, vai savu pienākumu un demokrātiskās tiesības piedalīties vēlēšanās pilsoņi uzņems ar pietiekamu nopietnību un atbildību.

Kaut visas Latvijā esošās partijas ar saviem kandidātu sarakstiem vēlēšanās nepiedalīsies, tomēr jau tagad redzam, ka veidojās trīs partiju grupas. Vienā ietilpst uz austrumiem orientētie politiskie spēki, otrā - uz rietumiem, un trešā partiju grupa ir vērsta uz savu valsti, kas nosacīti pārstāv nacionāli orientēto tautas daļu. Latvijas Universitātes docente politoloģe Ilze Ostrovska šos partiju grupējumus ir nosaukusi par trijām vertikālām asīm. Katrā grupējumā ir vismaz viena partija, kas vairāk vērsta uz nabadzīgāko tautas daļu - darbaņēmējiem un otra partija bagātiem cilvēkiem - darba devējiem.

Pirmā grupa, pārstāvot kreiso noslieci, ir panākusi savu spēku apvienošanu. "Līdztiesība", "Sociālā darba partija" un "Tautas saskaņas partija" ir vienojušās par kopējo kandidātu sarakstu, cerot gūt atbalstu no nabadzīgās tautas daļas. Nav aizmirsta prasība par pilsonības piešķiršanu visiem krievu iebraucējiem.

Bagātākos vēlētajus šajā grupā pārstāv Darba partija "Saimnieks". Tajā ietilpst daudz uzņēmēju, kas savus darījumus cieši saistījuši ar austrumu kaimiņa tirgu. Viņu skatījumā labu attiecību veidošanu ar Krieviju nekādi šķēršļi nedrīkst kavēt.

Šķietamo orientāciju uz rietumiem cenšas uzsvērt kā "Latvijas ceļš", tā Bojāra vadītie "Sociāldemokrāti". Vieni vairāk pārstāvot turīgākos, otri atkal cīnīties par strādnieku tiesībām. Kaut arī šīs abas partijas uzsvē nepieciešamību Latvijai kļūt par Eiropas Savienības un NATO locekli, tomēr Latvijas ceļš uzskata, ka viņi nekad nevarētu būt

kādā koalīciju grupējumā un sadarboties ar Sociāldemokrātiem. Rietumu orientācijas grupējumam var pieskaitīt daudz citu partiju, kas katrā nāk ar savām iebildēm.

Trešās grupas priekšgalā neapšaubāmi ir "Tēvzemei un Brīvībai"/LNNK. Vairāk pārstāvot represētos un nacionāli orientēto nabadzīgo tautas daļu, partijas mērķi un intereses ir vērstas uz savu valsti. Pamatā liekot latviskās Latvijas atjaunošanu un nostiprināšanu. Arī viņu Tālākā orientācija ir uz rietumiem. Aizstāvot savas tautas izdzīvošanas intereses, viņi nav pielauzami beznoteikumu kapitulācijā ne pretinieku, ne arī draugu priekšā.

Liekas, būtu normāli, ka šajā grupā nacionāli turīgos vajadzētu pārstāvēt "Latvijas Zemnieku Savienību". Diemžēl, savstarpējās nesaskaņās tā ir daļēji sagrāvusi pati sevi. Vieta ir palikusi tukša. Un tagad uz šo vietu pretendē "Tautas partija" ar Andri Šķēli priekšgalā. Vai viņa varēs šo vietu aizpildīt, varēs vienot uz ražošanu orientētos pilsoņus, rādīs nākotne. Popularitāti tautā Šķēle guvis, būdams premjera amatā ar savu stingro stāju un atklāto valodu pret daudziem pašlabuma meklētājiem kā parlamentā, tā valdībā. Viņa stingrība dažus atbaida, jo tai tiek pierakstīta autoritārisma nokrāsa. Ja kārtības ieviešanai Latvijā tas pašlaik nebūtu par sliktu, tad tomēr autoritārisma izpausmes nebūs pieņemamas divdesmitā gadsimta Eiropai.

Izlasot Tautas partijas dibināšanas manifestu, solījumu vietā redzam aicinājumu kopējam darbam. Partija izvirza trīs pamatvērtības: ģimeni, morāli, valsti. No partijas kandidātiem tiek prasīta apņemšanās ar savu priekšzīmi rādīt darbā partijas uzstādīto mērķu pildīšanu. Vai arī tauta būs gatava tos ievērot?

Protams, ir vēl vesela rinda partiju, kuru orientācija ir grūti nosakāma. Tās sola visu, kas vien liekas populārs un tautai pievilcīgs, bet ja vēlāk kāds viņus aicinās koalīcijā, visi solījumi tiks tikpat ātri aizmirsti.

Nedrīkstam aizmirst, ka bez politiskām partijām Latvijā sabiedrības uzmanību saista arī vairākas ekstrēmistu organizācijas. Par ekstrēmiskām tiek uzskatītas politiskās organizācijas, kustības, biedrības un citi grupējumi, kuru uzskati ir politiski galēji radikāli un ar tiem nav iespējams politisks kompromiss Satversmes ietvaros. Latvijas drošības redzes lokā ir ne tikai kreisās, bet arī labējās organizācijas, piemēram, Latvijā reģistrētā "Latvijas Nacionāli demokrātiskā partija", ko vada Armands Māliņš un kas mēdz skaļi paust savu naidu un draudus. "Pērkonkrustieši" valsts Drošības iestādes klasificē kā teroristisku organizāciju, kuras metodes ir vardarbīgas.

No prokrieviskām ekstrēmistu organizācijām oficiāli reģistrētas ir: "Latvijas Krievu kopiena" - LKK, kuras sastāvā ir ap 1500 biedru. To vada P. Laškovs. Tai nodaļas ir visā Latvijā, bet visaktīvākā - Daugavpilī. Tāpat ir "Militāro pensionāru biedrība" - MPB, kas savas satikšanās rīko Krievijas vēstniecības telpās. Vēl oficiāli reģistrētas divas mazākas ekstrēmiskas organizācijas - "Latvijas antihitleriskās koalīcijas cīnītāju koalīcija" - LAKCA un "Īrnieku kustība par savām tiesībām" - IKST. Pēdējās divas mēdz izteikt asus protestus pret valdības lēmumiem, bet Drošības policija tās neuzskata par bīstamām.

Ir vēl vairākas Latvijas Uzņēmumu sarakstā neregistrētas prokrieviskas ekstrēmiskas organizācijas, kuru aktivitātes ir zināmas Drošības policijai. Nekāda politiska vajāšana vai izsekošanas politisku uzskatu dēļ Latvijā nenotiek. Demokrātiska valsts iekārta to nepieļauj tik ilgi, kamēr kādu organizāciju aktivitātes vai saukļi nesāk aicināt uz valsts varas gāšanu vai likumu pārkāpumiem.

Starp neregistrētām organizācijām ir: "Latvijas Komunistu Savienība" - LKS. Tās faktiskais vadītājs ir atvaļināts pulkv. Alberts Ļebedevs, bet ideoloģiskais iedvesmotājs ir Alfrēds Rubiks. Tās sastāvā esot ap 110 biedru. LKS uztur



Latviešu bankai šogad eglišu netrūks,
un turklāt par puscenu

ciešus sakarus ar Krievijas politisko organizāciju "Trudovoja Rossija", kas pat Krievijā ir atzīta par galēji ekstrēmistisku. No mazākām grupām pastāv vēl "Krievijas Nacionālbolševiku partijas" - NBP - atbalsta grupa, "Latvijas Jaunatnes klubs" - LJK, kas ir "Latvijas komunistu Savienības šūniņa" - LKOS un "Krievijas Liberaldemokrātiskās Domes partija" - KLDP, kuŗu vada Anatolijs Bogolovskis un kas ir Vladimira Žirinovska piekritēji un sakaru uzturētāji ar žirinevskiešiem Krievijā. Pēc Drošības policijas ziņām, visām šīm mazām grupām dalībnieku skaits svārstās ap desmit.

Savā īsajā rakstā šīs ekstrēmistu organizācijas pieminu tāpēc, ka, tuvojoties vēlēšanām, no šādiem grupējumiem var sagaidīt dažādus pārsteigumus, kas var pat izraisīt nepatīkamas un tālejošas politiskas problēmas.

Esam vēlēšanu priekšvakarā. Īstā partiju cīņa Latvijā tagad sākusies. Būs daudz solījumu un aicinājumu. Būs draudi, apvainojumi un bridinājumi, kas Latvijas vēlētajam radīs arvien grūtāku izšķiršanos, par kuŗu partiju nodot savu balsi. Astoņos gados tauta varēja iepazīt un vērtēt savu kandidātu darbu. Mēs, ārzemēs dzīvodami, nevaram ieteikt saviem radiem un draugiem, par kuŗu partiju balsot. Vienreiz to mēģinājam un piedzīvojām vilšanos. Mums gan ir jāaicina un jāpārliecina mūsu radi un draugi pildīt savu demokrātisko pienākumu un neiztrūkstoši nodot savu balsi par katra paša izvēlēto partiju. Katra neno-dotā balss ir ieguvums pretiniekam. Un to taču neviens negrib.

Katram ir jāpaļaujas vienīgi uz sevi. Katram pašam sevi ir jāatīsta sava atbildība un jāizbeidz gaidīt, ka citi to darīs viņa vietā. Kādu vadību paši ievēlēsīm, ar tādu būs nākošo posmu jādzīvo. Ar to būs jāsamierinās un jādzīvo arī tiem, kas paši vēlēšanās nebūs piedalījušies. Man gribētos nobeigt ar citātu no kāda Docentes Ilzes Ostrovskas raksta: "Demokratijā valdība ir tas policists, kas pieregulē satiksmi, bet nav tā, kas sēdina mašīnā un aizved tevi tur, kur vajag." □

Konstantīns Sventeckis,
Indianopolē

Piedalaties Latvijas 7. Saeimas vēlēšanās!
Variet to izdarīt pa pastu, Latvijas vēstniecībā Otavā!

MINĪTES KRĀŠNĀ DZĪVE

Kā es pārtapu no suņu meitenes
par kaķu sievieti.

Es sāku dzīvi kad "suņu meitene", jo - kad piedzimu - manā ģimenē jau bija 2 suņi: Džeks (mazākais un vecākais no abiem, nenosakāma maisījuma sugas) uzskatīja mani par savu vienīgo pavēlnieci - un arī es viņu gaužām mīlēju. Otrs suns Čārlis, dobermaņa pinčers (pēc dabas īsts džentlemanis) bija audzināts Daugavpils cietoksni kā, t. s., policijas suns, ars speciālu nolūku aizsargāt turīgas ģimenes - vai vienkārši dzīvojošas "karjēras meičas" - no zagļiem un ļaundarīem.

Ši četrkājainā pāra vadonis bija mazais Džeks. Un kad viņi abi devās ikdienas garajās pastaigās gar Baltijas jūras līča baltsmilšaino piekrasti, Majoru kūrorta vasarnieki jau šos abus melnsalvainos bija ievērojuši un iesaukuši par Patu un Patašonu (toreiz slaveno komiķu pāri filmās).

Kad biju četrarpus gadus veca (un ziemās dzīvoju Rīgā) šie abi mūsu miluļi kādā saltā novembra dienā pēkšņi pazuda.

Pēc kāda laika beidzot Čārlis atgriezās mājās - caurcaurēm izmircis un pagalam novājējis. Iespējams, ka mūsu toreizējai kalponei, kuŗas pienākums bija abus suņus katru dienu vest ārā pastaigāties, tas apnīka un šī nolēma tikt vaļā no abiem dzīvniekiem. Ja tā, tad daļēji tas viņai izdevās, jo manu Džeku es nakad vairs neredzāju (Šo kalponi Matildi drīz vien pieķēra zādzībā, un mans tēvs to atlaida.)

Divaini - pat tagad vēl atceros lielā zaudējuma sajūtu pēc Džeka pazušanas un arī to, kā domāju tad: "šis ir manas pirmās bēdas..." (Šķiet, jau tad - kaut tikai digli - parādījās rakstniekiem tik raksturīgā tieksme visas emocijas novērot, reģistrēt atmiņā, pat pašas izmisumu.)

Kad manu dzimteni Latviju atstāju un vēlāk nonācu Kanadā - Toronto - notika pārvērtība: dažādu apstākļu iespaidā es pilnīgi pārmainījos un nu kļuvu par izteiktu "kaķu sievieti". Pa reizei mūsmājās mita pat 4 kaķi.

Pašreiz gan ir tikai viens kaķis - mana vienreizīgā, neaizstājamā Minīte. Viņa tagad ir 17 gadus veca, vēl vienmēr lieliskā veselībā (nekādi parazīti, protams!) un parasti lādzīgā omā.

Nevēriģiem garāmgājējiem Minīte varētu šķist pavisam necila pelēcīte, pamaza auguma, kalsneja kaķene. Vienīgās neparastās ārējās īpatnības ir priekšējām ķepiņām 6 (un nevis 5) pirksti. Tie lieti noder, dārzā kokos kāpjot! Toties viņas drosme ir patiesi izcila, tik lēti vis neizdodas Minīti iebaidīt. Ne mirkli viņa nevilcinās no mūsu dārza iztriekt divreiz lielāku suni, nemaz nerunājot par kādu tur kaķi. Minīte iežēlojās pat par mūsu kaimiņu (tam nav nedz suns, nedz kaķis) un pieskaitīja arī viņa dārzu savai apsargājamai teritorijai - dzenot no tā ārā visus nevēlamos iekļiņus. To veica, kļiedzot ļoti skaļā, draudošā balsī - tādā kā maisījumā: ambulances sirēnas griezīgā skaņā, saliedēta ar pārkaitinātas laulenes ķērksanu, kad tā pieķērusi viru seksa nedarbos.

Mums abām ar Minīti ir bijušas arī itin nopietnas pārrunas par putniem un tauriņiem; proti, kuŗš kuŗu mil visvairāk - un vai tie radīti kaķu barībai jeb cilvēku acu priekam? Žēl atzīties, bet (neraugoties uz šiem, reizumis visai dedzīgiem dialogiem) Dieva prāts šajās lietās joprojām ir mistērija kā man, tā kaķenei.

Attiecībā uz ziemu un aukstumu - Minitei aizdomas, ka kautkādi es esmu atbildīga par nelādzīgo klimatu un sevišķi saltos rītos viņa atsakās iet uz palievena, skaļi ņaudot un - ja ir ignā garastāvokli - pat sit man ar ķepu pa stilbiem. Šādā veidā dažs labs nailonu pāris saplēsts. Tā nu tagad aukstajos mēnešos valkāju pamatīgas aditas zeķes, drošības dēļ.

Taču, neraugoties uz visu, mēs abas dzīvojam lieliskā saskaņā. Tikai baidos tās dienas pienākšanu, kad būs jānolemj mūsu draudzību izbeigt, ja mana kaķenīte kļūs par vecu, slimīgu un būs jāiemidzina.

Un kā isti ar to kaķu ilgo mūžu? Vai ir kāda kopsakarība ar Minītes labo veselību pat cienījamā kaķu vecumā? Viņas jau kopš kaķēna laikiem ierastie ēdieni neliekas pārāk veselīgi. Piemēram: viņai nekad negaršoja piens, tāpat speciālistu ieteiktās aknas kaķu diētai (un nemēģiniet viņai iemānit pat aknu desu!) - "aknas paliek aknas" - nolēmj Minīte un pavicina noraidoši ar ķepu. Viņai negaršo cālis - punkts. Toties jo kāra uz titara gaļu (iespējams, pievelk tai piedēvētā nervus nomierinātāja spēja). Priekšroku ēdienos mana kaķenīte dod sardinēm - gan tikai Portugāles (un - ja iespējams - tomātu mērcē); arī Šveices šokolādes garšo (iepriekš gan izkausētas manā mutē); labprāt ēd nesālītu sviestu un pat kaķu barību bundžā (!), tikai ar tunas garšu gan. Viņas izvēle ēdienos notika jau agri, vēlāk Minītei netika ar jaunu barību eksperimentēt.

Aj, jā! Izņemot ar saldējumu. Mēs abas gandrīz vairs nevarējām bez tā iztikt. Pat brokastīs. It sevišķi ar, t. s., "butter - peacan" garšu. Problēma tā, ka Minīte var to atļauties, jo ir kalsneja un svarā nepieņemama, kurpretim šis saldējuma ieradums kļuva draudīgs man, jo ātri vien pieņemtos svarā šis nolāpītās kāres dēļ. Un tā kopš pirmā janvāra abas dūšīgi cināmies, lai šo saldējuma ēšanas paradumu pārvarētu.

Minīte ir kā Dīva starp citiem kaķiem (mazākais manā dzīves pieredzē). Viņai piemīt visas valdzinātājas dotības: šarms, glīta seja, apķērība, sikstums. Viņas dzīves stāstā jāietilpina būtu arī īsa romantikas epizode. Pirms operācijas (lai nerastos mazuļi) Minīte iepazīna un jūsmoja par mūsu jauno, skaisto runci Sārti. Viņš piedzima mūsmājā, un šī runciša māte Pelēcīte izskatā stipri līdzinājās Minītei. Nu, ja jēlkad kaķu pasaulē ir radies milnieks, tad tas noteikti ir Sārtis. Pat vēl kā mazmaziņš kaķentiņš viņš jau kļuva mātes favorīts. No 5 jaundzimušiem (4 melnspalvu) māte aizvien ātri nolaižija katru itin kā pienākumu veicot, bet savu blondo dēliņu ilgi un mīlīgi laižija, ņurrājot. Un Sārtis savu māti dievināja līdz viņas mūža galam. Pieaudzis Sārtis nezazudēja savu piemīlīgo dabu. viņš bija arī neparasti paklausīgs (priekš kaķa), gandrīz kā sunītis; cenzdamies mums, cilvēkiem izpatikt, kā tik mācēdams. Tā, pēc īsas romances starp Minīti un Sārti, mana kaķenīte bija "jāfiksē", jo nekādi nevarēju atļauties vēl citus kaķus, kad mums toreiz jau piederēja 4, ieskaitot Sārtiņa māsu, isspalvaino, melno Čerīti, jo ātri aizkaitināmu. Mīlīgais brālītis viņai uz ņaudienu/šņācienu paklausīja.

Pēc minētās operācijas Minīte kļuva savrupniece. Viņai vairs netikās būt kopā ar citiem kaķiem. Toties jo vairāk iekļāvās mūsu - cilvēku - sabiedrībā. Sāka atbildēt ar ņaudienu, ja uzrunāta, un - ar laiku - iepratās izteikt savas vēlmes prasīgā, lūdzošā, pat pavēlošā balsī.

Piemēra pēc, Minīte kļūst šaušalīgi greisirdīga uz telefonu, kad es "ar to runāju". Mēģina pārtraukt šo runāšanu, žēlabaini ņaudot. Necieš arī manu elektrisko rakstāmmašīnu. Tikko sāku to lietot, uzlec uz mašīnas un izmisīgi ņaud. Kā tas notiek arī šobrīd. Tā nu es labāk rakstišu... BEIGAS. □

Guna Ikona

TIKŠANĀS AR DZĒRVI *)

I

Cēli kā daiļava
Man diķa malā gaļam iet dzērve
Ar gaļu kaklu.
Apstājas un novēro mani
Ar vienu aci. Es viņu pretim. -
"Tu man neinteresē!"
Tā it kā teic,
Pagriežama galvu uz otru pusi,
Un tad uz leju,
Notverot vardi,
Un gardi to norij.
Viņa ceļ kājas kā balerīna
Un slid tālāk.
Es ceļos un eju tai līdz,
Skatos tai atkal aci un saku:
"Tu skaista!
Prieks bija iepazīties!"

II

Metas vakars nometnes plāvās.
Es esmu uz diķa laipas,
Elpoju svaigu gaisu.
Tu man lido pretim kā
Maza lidmašīna,
Ritmiski vēdinādama
Savus izvērstos spārnus,
Kuŗu gali rotāti
It kā senu indiāņu rakstiem.
Un atkal it kā saki:
"Tu man neesi pa prātam!"
Un pagriezies pa labi
Un nolaidies ūdens malā,
Kur Tu atkārto savu daiļo soli.
Tu man patīc.
Projām ejot vēlu:
"Ar labu nakti!"

III

"Labrīt!" Tu saki.
Sastopu Tevi, mana dzērve,
Diķi uz laipas.
Tu asini knābi un
Spodrini vaigus savā rīta rotaļā,
Un pamet aci uz manu pusi:
"Vai redzi? -
Kas nu tur ko redzēt,
Tāda izrādīšanās vien ir!
Nu tad: "Še!"
Viņa panākas uz laipas vidu
Un metas kā bulta
Patālu ūdenī un noķer
Pabrangu zivi:
"Vai redzi ko varu?!"
Vari gan būt lepna!
Rīta saule mani sasildījusi.
Un jauna diena sauc.
Man jāiet, jāatvadās.
"Ar labu rītu!"

Mēs sakām viens otram.

3x3 nometnē, Katskiļos, 26. un 27. jūlijā.

*) Īstenībā zilais gārnis, kas Katskiļu nometnes diķi uzskata par savu, un kļuvis daudziem plaši pazīstams.

Mārtiņš Štaubers

MŪSU VIDŪ DZIMUŠI VĀCU LITERĀTI

Blaumaņa Brakos vācu kultūras dienā teiktās runas brīvs tulkojums

Godājamās dāmas un kungi, miļie novadnieki!

Mana vācu valoda ir patiešām izdilusi. Taču ne tāpēc es runu iepriekš uzrakstu uz lapas. Arī latviski savas runas allaž lasu no papīra. Papīra lapa mani atbrīvo no jūsu eventuāliem pārmetumiem, ka es kā runātājs nekam nederu. Papīra lapa ir drošāka par vairogu. Jūs tagad varat snaust vai neapmierinātībā kremškināt, es lasu tālāk, par jums zinīs nelikdamies. Kad vācu mācītāji savos sprediķos aizlūdza par krievu cara ģimeni, to cildinot, latvieši, kā 1906. g. kādā vēstījumā apgalvo Piltenes prāvests Moltrechts, esot demonstrātīvi klepojuši, šķaudījuši un pat splaudījušies. Bet nebistieties, es mūsu prezidentu Gunti Ulmani, nedz kancleru Helmūtu Kōlu neslavēšu, vēl mazāk - baronlielskungu un augsto (padomājiet likai, kas par anachronismu!) komisāru van der Stūlu. Es slavēju vācu 18. gadsimta literātūru, kas, patiešām, ir cildināšanas vērta, pat ja jūs nevēlaties tik tālos laikos atskatīties, modernas dzīves izlūtināt.

Netālu no Ērgļiem atrodas Cesvaine. Tās mācītājmuižā 1751. g. dzimis viens no manāmākajiem "Sturm and Drang" perioda literātiem Jakobs Lencs. Arī mana mātes māte ir piederējusi Cesvaines draudzei. Tālab man par Lencu ir pastiprināta interese. Esmu atdzejojis vairākus Zezenheimas posma dzejoļus un uzrakstījis eseju par Lencu, pirms vēl iznāca Zigrīdas Dammes biografisks romāns "Putni, kas vēsti krastu". Berlīnes literātūrzinātniece bija Rigā un vāca šeit materiālus par Lencu. Viņa gribēja aizbraukt arī uz Cesvaini, bet padomnju vara viņu turp nelaida, kā uz Ērgļiem nebūtu laisti jūs. Man Dammē nācās ar diapozitīviem un stāstiem radīt iespaidu par veco Cesvaines mācītājmuižu, kurā rīkojās Lenca tēvs Kristians. Blaumanis gan ir tulkojis Lenca konkurenta Gētes dzejoļus, Lencam pašam nepievērzdamies, taču tāds fakts nemazina Lenca nozīmību. Latviešu apgādī tagad izdod neiedomājami primitīvas vācu un amerikāņu lubas, bet tulkot kaut ko par Lencu vai Lenca paša darbus neviens neņem, bīdāmieš no veclaicības. Bet gara intensīvām izpausmēm jau nekāda veclaicība nepiemīt. Tikai izdevēji iegrimuši domāšanas stereotipijā.

Jūs Lenca dzīvi pārzināt labāk nekā es. Tomēr dažs notikums, kas ar rakstnieku saistīts, varbūt jums nav zināms. Pirms gadiem piecpadsmit Tartu teātris "Vanemuine" uzveda Lenca drāmu "Mājskolotājs". Kad mūsu ievērojamā aktrise Dina Kuple svinēja savu 60 gadu jubileju, es viņai uzrakstīju drāmatisku spēli "Mūžīgā Veimāra", Dailes teātra aktrise tajā bija Šarlote fon Šteina, ko viņa uz skatuves jau bija attēlojusi citā uzvedumā. Operas solists Bruno Egle bija Jakobs Lencs. Drāmatiskajā spēlē figurēja 1776. g. vasara, kad Lencu padzen no Veimāras galma, un Šteina kundze viņu ielūdz uz savu Kochbergas muižu pret Gētes gribu. Šteina kundze, jau matijusi sava "Volfa" atsāšanu, tieši vēlējas Gēti kaitināt. Ne jau Gēte izriko ļaudis Kochbergā. Daudz nozīmīgāk, kā uz Lenca ierašanos reagē hercoga staļļmeistars Joziass Šteins. Un šī vicdoku sadure bija drāmatiskās spēles saturs. Lai gan Gēti spēlēja baleta solists Viesturs Jansons, neapšaubāmi izmeklēts skaistulis, situācijas noteicējs tomēr bija Lencs. Tā varbūt bija neapzināta Baltijas vācieša stādišana pāri Saksijas vācietim (tas gan nāk no Frankfurtes pie Mainas).

Piecus gadus vēlāk mana miļa aktrise svinēja savas skatuves darbības četrdesmitgadi. Viņa mani rosināja uzrakstīt "Mūžīgās Veimāras" garā drāmatisku spēli par Elīzi fon Reki. Starplaikā es biju pēc Dāugavas Vanagu orga-

nizācijas lūguma Londonā un Anglijas Straumēnos lasījis apcerējumu par Merķeli, viņa "Latviešus" to iznākšanas divsimtgadē pieminot. Īpaši uzsvēru Merķeļa un Rekes atieksmes, kas sāka veidoties Veimārā, manāmas kļuva Pirmontā. Pēc tikšanās ar Merķeli Reke sacer politiska rakstura vēstuli, ko no Pirmontas nosūta stingrajam soģim. "Latvieši" ir uzrakstīti netālu no Ērgļiem - Annasmuižā. Ne Skaistkalne, kur Eliza Reke dzimusi, ne Annasmuiža, ne Jelgava nebija piemērota drāmatiskajai spēlei. Tālab izvēlējās Drēzdeni, kur mūža galā Reke dzīvoja neregistrētā laulībā, vai kā lai to nosauc, ar vācu rakstnieku Tidgi. Bet dialogs ar literātu nelikās saistošs, un es par Rekes pretspēlētāju izraudzījos anonīmu Drēzdenes operas dziedoni. To atkal spēlēja Dinas Kuples talanta apbrīnotājs - operdziedonis Bruno Egle. Speciāli viņam Dace Aperāne komponēja dziesmu ar Rekes dzejoļa "Vakarblāzma" tekstu. Rekes dzejoļu grāmatā ir dažs dzejolis iespiests ar notim, tā tad vācu skaņražu pamanīts. Taču latviski Dace Aperāne ir pirmā, kas parāda godu vācu dzejnieci. Aperāne pašlaik sastopama Ogrē, kur vada mūzikas semināru, un mēs viņai pēc Andrieva Niedras parauga varētu no Ērgļiem pa Ogres upi nosūtīt puķu pušķi ("Dažu skaistu ziedu Gaujā kaisiju"). Aperānes darbs ikdienā gan saistīts ar Ameriku, ar Bedfordu.

Priekšā sēž mana skolotāja Mirdza Tetere, kas ar saivism "Pusgosniešiem" dziedās jums latviešu tautas dziesmas, kam Jāzepa Vitola vajadzībai vācu tulkojumus devis Rūdolfs Blaumanis. Skolotāja Tetere un es arī - mēs abi savulaik esam dziedājuši Artura Bobkovica Latvijas Universitātes kori. Bobkovics bija dedzīgs patriots, bet kā mūziķis - vāciski orientēts, Vācijā arī studējis. Tolerance pret vācu kultūru mums ir Bobkovica ieaudzināta. Žēl, ka es Aperānes dziesmas "Vakarblāzma" notis esmu atdāvinājis Jaunpili iekārtotā Rekes mūzeja direktorei, citādāk mēs šeit, Braku saimes istabā, pēc tautas dziesmām būtu visi kopā varējuši nodziedāt dziesmu - jūs ar vācu, mēs ar latviešu tekstu. Tagad jums jābūt mierā ar dzejas rindu diletantisku nodeklamēšanu, jo profesionāla aktieņa mums nav līdzī.

Jau sarkanēji laukus klāj,
Tie saskaņā un lēnām
Top dabas spēku vienotājs
Starp gaismu un starp ēnām.
Un sirdi sāpes maigas top,
It kā tai prieki jāsastop
Šai skaistā dzīves vijā.

Bet dienu riets tik viešams vien,
Ai, gaisma - tā vēl turas!
Jo tālāk saule projām brien,
Jo stiprāk austra kuņas.
Krit beigās dienai acis ciet,
Un dvēsele ar ilgām iet -
Lai rastos piepildījums.

Braku mūzeja saimnieces Annas Kuzinas iecerētām sarīkojumam arī tūlīt būs piepildījums, kad visi Braku piekalnē pie ugunsкура dziedāsim dziesmas, ko protam visi, un baudīsim Braku laukos izaugušu maizi. □

Ērgļos, 1998. g. 8. jūlijā

Jānis Liepiņš

Ogrē

Gar staltu priedi Ogrē
Plūst jaunatnes saime,
Spēlē, dzied un domas mij.
Ap to latvju un pasaules mūziku vij.
Priedes brūnais stumbrs daudz stāstu nes.
Patī priede savus zarus kā glāstā stiepj -
Lūk, tauta dzīvos,
kas dziedāt un mūzicēt spēs
Caur laikmetiem tāliem.

M. Štauers

Žurnāla Treji Vārti Latvijas redaktors Atis Skalbergs ievērojis Krievijas uztraukumus, analizē novērojumus Latvijā. Ja krievus uztrauc raksti latviešu avīzēs, tad no tā var secināt, ka vismaz daļa latviešu preses cilvēku atrodas uz pareiza ceļa un nebaidās to atgādināt svešajiem kaimiņiem.

Gadu desmitiem Krievija "uztraukusies" par savu drošību, it kā no visām pusēm kāds vēlētos tai uzbrukt. Iedomātā rezultātā padomju imperijā radās jaunas teritorijas no Ziemeļu ledus okeāna līdz Vidus Āzijas republikām, ieskaitot Baltijas valstis. Iekarošanas tieksme mudināja komunistu režīmu sarīkot apvērsumu Afganistānā, bet 9 gadu karš šo to iemācīja lielkrievu šovinistiem.

Tagad Krievija jūt, ka Baltija izslid no tās "draudzīgajiem" apkampieniem. 50 gadus Krievija Baltijā radījusi daudz jaunuma un postu, tā turpina karus PSRS reģionos. Krievija jūtas apvainota, ja kāds iedrošinās domāt par uzbrukšanu.

Jevgenijs Primakovs norāda, ka Krievija nepieļaus, ka Baltija iestājas NATO. No tā jāsecina, ka krievi gatavojas sagrābt Baltijas valstis. Tie 50 gadus ar naidu, vardarbību, arestiem, izsūtīšanām, meliem un skaistas dzīves solījumiem centās asimilēt vai rusificēt baltiešus, bet tas neizdevās. Nekādas varmācības baltiešus nav spējušas verdzināt un pārvērst par Krievijas atbalstītājiem. Krievija apgalvo, ka patlaban tā nevienu neapdraud, bet ik nedēļu no Krievijas nāk viegli slēptas pamācības, kā piekāpties dažos jautājumos. Krievija cenšas saglabāt lielu krievu kolonistu skaitu bijušajās republikās, lai vēlāk to izmantotu savām interesēm. Ir naivi domāt, ka Krievija, kas nevar samaksāt algas, gribēs celt Latvijas izglītības līmeni. Ir ziņas, ka dažās latviešu skolās latviešu valodu māca ar cīnisku pieskaņu, jo nākotnē šo valodu vairs nevajadzēs.

Krievijas spiediena rezultātā Latvija un Igaunija atteicās pieminēt 1920. g. miera līgumu, it kā neatkarīgā Latvija izveidojusies pirmo reizi tikai 1991. g. Krievija uztraucas, ja Latvijā ieminās par pilsonības likumu mainīšanu, bet, ja to maina, tad tas vajadzīgs krieviem izdevīgā veidā. Eiropas Drošības un Sadarbības organizācijas vadītājs, ierodoties Latvijā, vispirms, tiekas ar Krievijas vēstnieku un tikai pēc tam ar Latvijas prezidentu un Saeimas deputātiem. Ar naturālizācijas pabeigšanu Latvija būs pazudusi, to vadīs iebrāucēji. Nav vajadzīga Eiropas Savienība, ja Latvijas vairs nav, tautu asimilē un to pakāpeniski iznīcina. Latvieši dzīvos rezervātos, bet saimniekos sveši ienācēji. Naturālizācijas process Latvijā ir staļinisma uzvaras gājiens.

Pēc 2003. g. visiem Latvijas iedzīvotājiem, būs jāpieskaitās pilsonība, arī tiem, kas latviešus aizsūtīja uz Sibīriju vai izdzina tos no dzīvokļiem un 50 gadus turēja beztiesiskā stāvoklī. Tie nobalsos un Latvija nonāks Krievijas apkampienos. Latvieši ir par daudz pieklājīgi, cilvēcīgi, maigi, bet arī glēvi un bailīgi. Krievijā strādā pamatīgs smadzēņu centrs graut Baltiju, panākt labvēlīgus līgumus Krievijai un latviešiem sasiet rokas. Daudzi latvieši domā, ka par neatkarību vairs nav jācinās, to izdarīs citi, kas rūpēsies par latviešu brīvību.

Alberts Eglītis, rakstot par latviešu un Latvijas identitāti, norāda, ka Latvijai nav īstas neatkarības spožuma. Par to rūpējas kaimiņi aiz Zilupes un okupācijas pienestās sekas, kā arī politiskās vadības apšaubāmais patriotisms, nenoteiktība un apkaunojošā bailība. Septītajā gadā pēc valsts atjaunošanas procesa Latvijas prezidents, ministri, tiesneši un policijas dienests nespēj vai negrib dot drošību un pašapziņu. Preses konferencē prezidenta pili drīkstēja piedalīties iepriekš izraudzīti krievvalodīgie preses pār-

stāvji. A. Raidonis atceras latviešu strēlniekus, plkv. Vācieti un Ziemeļvītku kaujas. Strēlnieku dotā ticība II pasaules karā pulcināja latviešu leģionārus, lai sargātu Latvijas zemi un valsti. Kara sākumā straujais vācu tricciens atbrīvoja Baltijas valstis no PSRS okupācijas, bet piespiesti vai brīvprātīgi daudzi latvieši aizgāja līdz sarkanajiem. Latvieši bija redzējuši Baigo gadu, tiem vajadzēja izklist un palikt mežos Latvijā. Kurzemes cīņās leģionāri parādīja varoņību, neraugoties uz krievu milzīgajiem uzbrukumiem.

Andra Škujiņa pastāsts apraksta jaunekļa izbraukumu uz laukiem un satikšanos ar neprecētu meiteni. Arnoldam Zeltiņam ir Maza pasaciņa par skaudību. Ģimnazists Gun-tis Lazdiņš domā par cilvēka mūža vērtībām. Jānim Dišle-ram ir garāks apraksts par notikumu kara laikā un pēc tam. Tālvāldis Vecsudrabiņš aprakstījis piedzīvojumus izbraukumā ar neparastu meiteni. Tālvāldis Zariņš iztirzā Austrā Ruņģa grāmatu, Leo Švarcs atceras igauņu grafiķa atstāto mākslas pūru. Marianna Ieviņa salīdzina divu vienādu vārdu dzejnieku darbus. Z. Zadvinskis apraksta krustu latgaļu tradīcijās. Jāzeps Rudzītis turpina folkloras tēicēju apzināšanu. A. Skalbergs publicē leģionāru vēstules no Kurzemes cietokšņa laikiem. M. Stradiņa turpina aprakstīt deportēto dzīvi Sibīrijā. P. Lapsiņš raksta par dabas signāliem, ko noslēdz Gostiņu Jetuka gudrības. Ievietoti 17 dažādi dzejas darbi. □

V. Irbe

VĒL PAR LATVIEŠU BIEDRĪBU KONFERENCI

LATVIEŠI NO VISAS PASAULES TIEKAS MĀMUĻĀ

Starp Jāņiem un Pēteriem, Dziesmu svētku ieskaņā - no 26. - 28. jūnijam - Rīgas latviešu biedrības namā notika 2. Pasaules Latviešu biedrību konference "Latviešu biedrības, izejot jaunajā gadsimtā". To rīkoja Rīgas Latviešu biedrība, turpinot pirms 2 gadiem aizsākto tradīciju. Šī gada konference bija pulcējusi kuplāku delegātu skaitu nekā aizvadītā, - aptuveni 200 delegātus no 45 latviešu biedrībām gan Latvijā, gan Rietumu un Austrumu pasaulē. Konferences noslēgumā dalīties pārdomās par 3 dienu darbā gūtajām atziņām un secinājumiem lūdzu dāzus no latviešu biedrību galvenajiem runasvīriem.

Pēteris Pētersons, Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs, Pasaules Latviešu biedrību sadarbības komisijas vicepriekšsēdētājs:

- Mūsu konferences tema bija **latviešu biedrības jaunajā gadu simtenī**. Mēs gribējām noskaidrot, kāda turpmāk varētu būt mūsu loma un kā mēs varētu sadarboties, lai savstarpēji palīdzētu, jo latviešu biedrībām ārzmēs ir tendence samazināties. Tas ir dabiski: notiek paaudzju maiņa, asimilācija. Mēs rūpīgi uzklausiņām pasaules latviešu biedrību pārstāvju ziņojumus un vienojamies par ciešāku sadarbību. Un, man liekas, pats labākais, ko izdarījam, lai mūsu kontakti būtu pastāvīgi un jautājumi tiktu risināti - nodibinājam Pasaules Latviešu biedrību sadarbības komisiju. Tā konferencu starplaikā turpinās informācijas apmaiņu un sekos tam, lai konferencē pieņemtie lēmumi un priekšlikumi tiktu reāli īstenoti.

Otru tematu, kas tika skarts visai asi, mums piedāvāja pati dzīve: pēdējie mēneši politiskajā ziņā ir bijuši ļoti spraigti. Mēs uzskatījām par nepieciešamu konferencē pārrunāt šos jautājumus. Izsmēloši savu viedokli puda ārlietu ministrs Valdis Birkavs, Latvijas Ārpolitikas institūta vadītājs Atis Lejiņš, Saeimas deputāts Leopolds Ozoliņš, Pasaules Brīvo latviešu apvienības priekšsēdētājs Andrejs Ozoliņš u. c. Mūsu konference vairs nepulcē vienīgi latviešu biedrību pārstāvjus, piemēram, - Lielbritānijā Latviešu biedrības vietā darbojas Latviešu padome, kuŗu vada

Ozoliņa kungs. Konferencē tāpat piedalījās vairāki PBLA pārstāvji, kas ar finasējumu atbalstīja šo konferenci. Tātad varam runāt ne tikai par biedrībām, bet par "jumta" organizācijām, kas ārzemēs apvieno tur mītošos latviešus. Ar to arī šī konference atšķirās no iepriekšējās, ka tās dalībnieku loks un spektrs bija plašāks.

Līdzās apskatītajiem sabiedriskajiem un politiskajiem tematiem šis dienas iezīmējās arī ar vairākiem spilgtiem mākslas sarīkojumiem, piemēram, iespaidīgs bija mūsu jaundibinātā Latvijas Nacionālā viru koŗa koncerts u. c. Tādējādi mēs - RLB - uzskatāmi parādījām mūsu draugiem, ar ko vēl - līdzās politiskajam lietām - nodarbojamies.

Ojārs Celle, Rīgas Latviešu biedrības loceklis, Pasaules Latviešu biedrību sadarbības komisijas vicepriekšsēdētājs:

- Šī konference no iepriekšējās atšķirās arī ar to, ka ļoti plaši bija pārstāvēti Krievijas latvieši. PBLA jau vairākus gadus izrāda interesi par Krievijas latviešu likteni, arī mēs centāmies palīdzēt viņu pārstāvjiem atbraukt uz konferenci. Krieviju pārstāvēja 7 biedrības - no Pēterburgas, Maskavas, arī no Sibīrijas, pat Magadanas u. c. Viņi mūs informēja par to, cik sarežģīta ir viņu situācija, - viņi ir nonākuši otrās šķīras latviešu lomā, par kuriem Latvijas valsts neinteresējas un pat izrāda augstprātību, liek ceļā dažādus šķēršļus, ja viņi vēlas apmeklēt Latviju utt. Tā kā mēs sapratām, ka mums daudz vairāk ir jādara viņu labā, un jācer, ka mūsu jauizveidotā starpkonferenču organizācija pievērsīsies arī šiem jautājumiem.

Pēteris Pētersons:

- Viena no politiski asākajām rezolūcijām ir vērsšanās pie Valsts prezidenta un Saeimas, aicinot likumdošanas ceļā mainīt attieksmi pret Krievijā dzīvojošajiem latviešiem. Jāteic, ka tieši Krievijas latviešu ziņojumi bija emocionāli vissatraucošākie.

Mārtiņš Štauers, Montrealas Latviešu biedrības priekšsēdētājs, Pasaules Latviešu biedrību sadarbības komisijas priekšsēdētājs:

- Manuprāt, liels šīs konferences panākums ir Pasaules Latviešu biedrību sadarbības komisijas izveide, kas ir ļoti svarīgi mūsu nākotnes darbam. Esam jau izraudzījušies 15 šīs komisijas locekļus no visām pasaules malām - 2 pārstāvji ir no Krievijas, 2 - no Austrālijas, ir arī pārstāvji no Zviedrijas, Vācijas, Anglijas, Kanadas, ASV. Komisijai ir jau notikusi pirmā sēde, kuŗā izšķīrām vairākus jautājumus, piemēram, par dalību: šajā vispasaules latviešu biedrību sadarbības organizācijā var piedalīties jeb kuŗa biedrība, pašiem izraugoties dalības maksu ziedojumu veidā. Turklāt jebkuŗa biedrība, kuŗai ir kādas idejas vai ieteikumi, var iesniegt tos mūsu komisijai. Tā ka ir cerība, ka šādā veidā tiks aktivizēta biedrību sadarbība.

Konferencē vienojamies arī par to, ka 3. Pasaules Latviešu biedrību konference notiks 2001. gada augustā. Un mēs jau tagad sāksim šo informāciju izplatīt pasaulē un aicināsim pieteikt idejas konferences gatavošanai. Tāpat nolēmām, ka Rīgas jubilejas laikā rīkosim rīdzinieku salidojumu, kuŗā būs aicināti piedalīties rīdzinieki no visas pasaules. Pēc Valda Birkava ierosinājuma apstiprinājam arī atbalstu tam, lai Gunāram Astram tiktu piešķirta Apvienoto Nāciju Cilvēktiesību balva. Otrā konferences semināra ietvaros tika pieņemtas 2 rezolūcijas attiecībā uz valodu un jaunatnes audzināšanu.

Ojārs Celle: Pirmā konference bija savstarpēja iepazīšanās, bet šoreiz delegāti bija apvienojušies vienā emocionālā kopībā, un atzinuši Rīgas Latviešu biedrību par darbības centru un virzītāju.

Edgars Mucenīks, RLB priekšsēdētāja vietnieks zinātnes darbā:

- Es konferencē vadīju sekciju "Latviešu pašapzināšanās trimdā un Latvijā. Latviešu valoda un latviskā izglītība." Kā secināja viena no mūsu referentēm Rita Grāvere, pašapzināšanās ir cieši saistīta ar valodu un latvisko izglītību, par ko arī sekcijā, galvenokārt, runājām. Attiecībā uz izglītību viedokļi bija diezgan saskanīgi, bet spriežot par valodu, sadūrās divas skolas - trimdā plaši pārstāvētā Endzelina skola un mūsu akadēmiskās aprindas ar citu nostadni. Nobeigumā tika pieņemts mūsu ieteikums vienoties par kopīgu valodu, gan lai uzturētu vienotu ortogrāfiju, gan arī vienotu izteiksmi. Interesanti izvērtās arī jautājums par Tēvzemes mīlestību un tās ieaudzināšanu skolēnos, secinot, ka īpašs uzsvars šeit jāliek uz Latvijas vēstures un ģeogrāfijas mācīšanu.

Gunta Rone, Viļņas Latviešu biedrības priekšsēdētāja:

- Manuprāt, šādas konferences ir nozīmīgas tajā ziņā, ka šeit mēs satiekamies, apmaināmies ar domām, pieredzi un idejām, - par to vajadzību vairs neviens nešaubās.

Pēteris Pētersons:

- Konferences dalībnieki varēja iepazīties un izteikt savas domas par otrā konkursa (kas tika organizēts sakarā ar piemiņas zīmi represētājiem) materiāliem. Un kopējais viedoklis bija tāds, ka šādā veidā - ar neliela pieminēkliša uzstādišanu kādā Rīgas nostūrī - šis jautājums nav risināms. Tai ir jābūt svētvietai, emocionāli iedarbigam memoriālam.

19. jūnijā RLB nama telpās notika zinātnieku un mākslinieku kopīga saruna "Pēdējo mēnešu norises Latvijā un mūsu valstiskā paścīeņa", kuŗā runājām par to, kā tika rcagēts uz neseno Krievijas demagogisko kampaņu, arī par mūsu vēstures jautājumiem. Ar galvenajām tezēm, kas šajā sarunā izskanēja, mēs iepazīstinājām arī konferences dalībniekus, jo daudzi no sarunā apskatītajiem jautājumiem tika pieteikti konferencē. Tā ka RLB darbība, pretendējot uz sabiedrības viedokļa pateikšanu par politiskām, valstiskām norisēm, sasauca ar šī konferences darba gaitu.

Mārtiņš Štauers:

- Ļoti patīkams un emocionāls brīdis bija konferences atklāšana, kad katrs dalībnieks ar sevi iepazīstināja klātesošos, - pie sienas bija pasaules karte un josta ar Latvijas karoga krāsām, un katras latviešu biedrības pārstāvis pie šīs kartes savas biedrības mitnes zemes vietā piesprauda Jāņu zāļu pušķīti. Nobeigumā pasaules karti nosedza latviešu Jāņu zāļu klājiens, radot emocionāli savīļpojošu kopības sajūtu. Un arī visā konferences laikā šeit valdīja sirsnība, un mēs jutāmies kā mājās savā *Māmuļā* - Rīgas Latviešu biedrībā. □

Baiba Kalna

* Pārņemts no laikraksta IZGLĪTĪBA UN KULTŪRA 1998. gada 2. jūlija numura, 14. & 15. lappusēm.

ATBILDE

Uz konferences ieteikuma pamata, Pasaules Latviešu biedrību sadarbības komisija nosūtīja īpašu vēstuli LR Izglītības un Zinātnes ministrijas ministram J. Gaigalam. No viņa saņemta 1998. g. 22. jūlijā adresēta atbilde Nr. 1-11-171:

Godātais M. Štauvera kungs!

Izglītības un zinātnes ministrija, iepazīsies ar vēstulē izteikto viedokli un 2. Pasaules Latviešu biedrību konferences rezolūciju, izsaka Jums pateicību par ieinteresētību bērnu un jauniešu patriotiskajā audzināšanā. Informējam Jūs par to, kā tiek virzīts darbs minētajā jomā.

Sabiedrībā nostiprinās jaunas, demokrātiskas attiecības, tāpēc Latvijas izglītības sistēmai ir jāveicina tādas personības veidošanās, kas spēj uzklaut dažādus viedokļus, risināt gan individiem, gan sabiedrībai un valstij nozīmīgus jautājumus, kā arī orientēties sabiedrībā notiekošajos procesos, politikā, kultūrā un tautsaimniecībā.

Izglītības un zinātnes ministrijā ir izstrādāti ieteikumi "Pilsoniskā audzināšana. Ieteikumi vispārīzglītojošo un profesionālās izglītības iestāžu pedagogiem un vadītājiem" (IZM ieteikumi Nr. 4, 25. 06. 1998.). Pilsoniskās audzināšanas pamatā ir ideja par brīvas, radošas un atbildīgas personības attīstību. Vēlamais pilsoniskās audzināšanas mērķis ir sekmēt, lai Latvijā dzīvotu patstāvīgi domājoši, sociāli atbildīgi cilvēki, kam svarīga Latvijas valsts neatkarība.

Dokuments brošūras veidā tiks izsūtīts visām iepriekš minētajām izglītības iestādēm.

Tālāk izglītības departments vēstulē izglītības iestāžu vadītājiem "Par audzināšanas darba pamatvirzēm 1997./98. mācību gadam" (01. 07. 1997., 1-080/30) kā vienu no prioritātēm audzināšanas darbā izvirza tautas ētisko ideālu iedzīvināšanu un valstiskuma izpratnes veidošanu.

Šā gada jūnijā ministrijā tapusi vēstule pašvaldību vadītājiem "Prioritārie virzieni ārpuskolas darbā 1998. - 2000. gadam" (09. 06. 1998., 1-14-43). Vēstulē kā nozīmīgākais virziens noteikta jauniešu pilsoniskā audzināšana, ietverot savas pilsētas (pagasta) kultūrvides pētišanu, veidošanu, sakopšanu un piederības izjūtas Latvijas valstij un sabiedrībai veidošanu un nostiprināšanu.

1998. gads ir Latvijas Republikas 80. gadadienas gads. Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts Jaunatnes iniciatīvu centrā tiek realizēts projekts "Mans ceļš uz Latviju". Tā ietvaros notiek konkurss "Cildens mans novadiņš" un sadarbībā ar Latvijas televīziju "Erudīts 98".

Mūsaprāt, izglītības sistēma ir svarīgākais faktors, kas ilglaicīgi ietekmē jaunās paaudzes vērtību sistēmas, uzskatu un attieksmju veidošanos. Izglītības iestāde iemaņas dzīvei demokrātiskā valstī veido mācību stundās, audzinātājstundās, ārpuskolas pasākumos un skolēnu pašpārvalžu darbībā.

Ar Jūsu priekšlikumiem, kas būtu ņemami vērā turpmākajā darbībā, izstrādājot programmas un ieteikumus jaunatnes audzināšanā, tiks iepazīstināti Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts Jaunatnes iniciatīvu centra darbinieki un citi jaunatnes darba organizatori.

Ar cieņu,

Ministrs J. Gaigals

* * * * *

"SKANOŠAIS GLIEMEŽVĀKS"

Piedāvājums sadarbības projektam.

Mēs, latviešu inteliģences dažādu profesiju domu biedri, esam apvienojušies sabiedriskā organizācijā, lai kopīgi domātu par bērnu un viņu garīgās pasaules veidošanu. Mēs izvēlējamies vienu aspektu - bērnības laiku, kad bērns visvieglāk pakļaujas iespaidiem. Savā projektā pievērsamies problēmai, kas saistīta ar brīvā laika pavadīšanu, aizvecot skolas durvis uz visu vasaru. Vasaras periods ir laiks, kad pie mums ar saviem piedāvājumiem steidzas izklaides kompānijas no dažādām zemēm, atvedot dārgas pēc apmaksas un lētas pēc satura atrakcijas. Vai arī bērniem tiek piedāvāti pilsētas parkos izvietoti piepūsti giganti, vai dažādi plastmasas veidojumi, paredzēti lēkāšanai, līšanai un šjūkšanai. Nevienā no tiem bērnu izglītojoša vai audzinoša momenta klātbūtne nav manāma. Un dabīgi rodas jautājums, ko mēs paši darām lietas labā, kur ir mūsu priekšlikumi? Ko mēs piedāvājam saviem bērniem?

Mēs esam tauta, kas teicami izjūt dabīgos materiālus - koku, tekstilu. Mēs esam tauta, kam ir lieliskas tradīcijas lietiskajā mākslā un amatniecībā. Tas viss runā par labu tam, lai mes paši, dziļi izprotot savas zemes dabu, latvisko mentalitāti un kultūru, paši radītu savu radošās fantāzijas pasaku zemi - latvisku "Disney land". Mēs šīnī gadījumā ar nolūku lietojam šo apzīmējumu, jo tas jau ir kļuvis par jēdzienu, kas arī vistuvāk raksturo mūsu ieceres būtību.

Mūsu, bērnu radošas atplauksmes centra nosaukums, ir "Skanošais Gliemežvāks" un tā veidošanai Saulkrastu pilsētas Dome ir iesākumā piešķirusi 2000 kv. m. plašu teritoriju skaistā vietā jūras krastā. Saulkrastu kāpu zonu pati daba jau ir izveidojusi kā brīnišķīgu parku. Šo dabas bagātību saglabājot un papildinot ar cilvēka radošo izdomu un fantāziju, kas realizēta dabiskos materiālos, šo vietu ir iespējams skatīt jaunā kvalitātē.

Mēs, sabiedriskās organizācijas domu biedri, esam apvienojušies, lai pastāvētu uz tiesībām šo vietu paturēt saviem bērniem un, viņu intereses aizstāvēt, izveidot to tādu, kas atbilstu latviskai dzīves uztverei un garīgajām prasībām. Šeit, jūras krastā, priežu ielokā, kur skats sniedzas zilajā visumā, bet kājas grimst baltajā smiltīs, mēs gribam izveidot latvisku radošās fantāzijas pasaku zemi. Neviens cits to neizdarīs mūsu vietā. Mums ir jāapzinās, ka tikai ar kopīgiem spēkiem mēs izdarīsim šo lielo un vajadzīgo darbu - saglabāsim bērniem savu vietu pie mūsu jūras.

Mums ir jāapzinās savs spēks un savs lepnums, ir jāapvienojas Latvijas novadu, ciemu, pagastu un ārzemju latviešu organizāciju gribai, lai mūsu bērniem būtu kopta un lolota latviskā "Disney land" pie jūras, kur smelties baltos iespaidus, kas nemanāmi gadu gaitā pārtop milestībā uz savu Dzimteni.

"Skanošais gliemežvāks" ir iecerēta kā vieta, kur bērniem atvērsies brīnumu un jaunatklāsmes zeme, kas baltīsies uz latviešu kultūras mantojumu. Tā būs vieta, kur bērns līdzās ar atpūtas un izklaidēšanās iespējām varēs iesaistīties aktīvā līdzdarbībā ar aktieriem vai dažādu nodarbību speciālistiem. Tā būs vieta, kur bērniem no tālākajiem Latvijas novadiem un bērniem no mītnes zemēm atbraukt pie mūsu baltās jūras un smelties iespaidus, kuŗi vispilgtākie ir bērnībā.

Šis projekts ir nepieciešams tieši šodien, kad svešzemju kapitāls iespiežas arī jūrmaļā.. Pavisam drīz mūsu nacionālā bagātība - jūrmala piederēs vāciešiem, krieviem, arābiem un citiem pirkļspējīgiem. Šodien, kad dzirdam, ka turki palīdzēs sakārtot mums jūrmalu, ir jādama par savu atbildību šī procesa priekšā. Un mums ir jākonstatē, ka Rīgas jūrmala gan padomju laikos, gan tagad, ir tā vieta, kur industriālais bizness iespiežas vispirmis. Vidzemes skaistā jūrmala vēl pagaidām ir saglabājusies pieejama pašiem latviešiem. Kaut arī te - Skultē taisās saimniekot vācieši, bet citu objektu pārņem norvēģi. Un tad rodas jautājums - vai nav pienācis pēdējais brīdis, lai mēs vismaz saviem bērniem paturētu to, ko nedrīkstam atdot. Mums ir jāzaglabā skaists dabas stūrtis pie mūsu Baltijas jūras tieši bērnu interesēs radīts un izmantots. Ir jāapzinās, ka mūsu pašu rokās ir iespēja paturēt to, ko gribam paturēt.

Šis projekts ir nepieciešams tieši šodien, jo mums ir jādama pašiem par savu nākotni. Mūsu nākotne, tie ir - mūsu bērni. Un zināma ir patiesība, ka viss labais, ko saņem bērnībā, nes augļus mūža gaŗumā. Šodien mūsu zeme, kas pavisam nesen ir nokratījusi padomju ideoloģiju, vēl neattapusies, neatguvusi un neapguvusi savu garīgo spēku patieso vērtību, nu ir labvēlīga augsne dažādu subkulūru invāzijai un tās postošai ietekmei uz mūsu cilvēku. Jo sevišķi šīs briesmas ir bistamas mūsu jaunajai paaudzei. Ar šo sadarbības projektu mēs vērsamies pie visām Pasaules Latviešu biedrībām, cerībā, ka arī Jums šī

doma 'būs tuva un, kopīgi meklējot atrisinājumu, atradīsim padomu, kā saglabāt mūsu nacionālās bagātības, ja pie tādām mēs pieskaitām mūsu jūrmaļu un mūsu bērņus, jo latviskā identitāte abās ir apdraudēta.

Mums ir jāveido tāds vasaras bērņu garīgās atplaukmes centrs, kas ar mākslas izteiksmes līdzekļiem, balstītiem uz latviešu literatūras un pasaku motīviem, radīs to vidi, kuŗa bērņam ir viegli uztverama un izprotama.

Projektā ir paredzētas aptvert sekojošas temas: "Ej pie rūķa skoloties", "Spridītis pasaules ceļos" un "Maija un Pajja - pretmeti".

Šī projekta īstenošanā ir iesaistījusies Valsts Mākslas Akadēmija. Pie vizuālās koncepcijas izveidošanas strādā studentu grupa Vides Mākslas katedras prof. Oļega Tilberga vadībā.

Mūs piedāvātais projekts nav vienai sezonai domāts pasākums vai pārejoša akcija. Tam ir paliekoša vērtība, kuŗas nozīme iesniegsies nākotnē. Mēs ticam, ka, apvienojot kopējo gribu, atradīsim līdzekļus, kas kā mazas straumītes no visām pusēm satecēs kopā, izveidojot lielu veselumu - to materiālo bāzi, kas būs par pamatu, lai izveidotu latvisko "Disney land", ar perspektīvi kompleksā radīt arī modernas, labiekārtotas vasaras mājvietas atbraukušajiem bērņiem un ģimenēm (viens no mūsu sabiedriskās organizācijas dibinātājiem ir latviešu izcilais arhitekts Modris Ģelzis, kas ir arī autors nesen uzceltajam Valmieras teātrim). Šai vietai pie Baltijas jūras, ar kopīgiem spēkiem radītai, ir jākļūst tādai, lai ikviens, kas būs ņēmis dalību tās tapšanā, ar to varētu lepoties. Ikviens, kas ar savu artavu piedalīsies latviskās "Disney land" radīšanā, būs piederīgs šai vēstures lappusei un viņam būs nodrošināta iespēja saskaņot savu apmeklējumu, izvēloties sev piemērotu laiku visas vasaras gaŗumā, lai baudītu jūras un cilvēku izdomas kopā saauosto skaistumu SKANOŠAJĀ GLIEMEŽVĀKĀ.

Mēs paredzam, ka "Skanošais gliemežvāks" mūsu aktīvas darbības rezultātā gūs domu biedrus un atbalstu gan Latvijas, gan ārzemju tautiešu vidū un 98./99. gada ziemas periodā tiks veikta visu dekoratīvi-vizuālo daļu un detaļu izgatavošana darbnīcās tā, lai 1999. gada pavasarī varētu notikt uzstādīšanas darbi dabā.

Mēs ceram, ka ārzemju Latviešu biedrības kļūs par to nepieciešamo tiltu, lai šim kultūras projektam palīdzētu rast atbalstu ārzemēs dzīvojošo sabiedrībā. Tikai apvienojot spēkus, mēs izdarīsim šo lielo un vajadzīgo darbu, kas nesis svētību Latvijas nākotnei.

Informācija un kontaktpersona: **Elga Drulle**. Biogrāfiskas ziņas: choreografe-režisore. Kā choreografe piedalījusies mūziklu un operesku inscenēšanā Latvijas, Igaunijas un Lietuvas teātros. Iestudējusi dejas un kustības drāmātikās izrādēs Rīgas, Valmieras un Liepājas teātros. Latvijas Dziesmu un Deju svētkos bijusi deju virsvadītāja un daudzu latviešu jaunrades deju autore. Padomju laikā, dziesmu un deju svētku prologa risinājumā, bija pirmā režisore, kas iecerēja un stadionā laukumā ar 500 dejotājiem izveidoja LATVIJAS KARTI, kas tajos laikos bija liela uzdrīkstēšanās. 1989. g. kopā ar Losandželosas deju kopas vadītāju Noru Mičuli veidoja Amerikas Rietumu kras-ta Dziesmu svētku deju uzvedumu. **Adrese:** Kr. Valdemāra ielā 11, dz. 16, Rīga, LV-1010. Tārunis 7211823, bet no 1998. g. oktobra - 2951915, fakss 7284218. Sabiedriskā organizācija "Skanošais gliemežvāks" reģistrēta 1998. gada 25. jūnijā ar reģ. Nr. 000803559. □ **Elga Drulle**

ATBALSTS ĢIMENĒM LATVIJĀ PASTIPRINĀS

27. jūnijā Jelgavas rajona Livbērzes ciemā notika *Pasaules brīvo latviešu apvienības* (PBLA) finansētā pro-

jekta *Ģimenes Atbalsta Koordinācijas Centra* (ĢAKC) 3. dzimšanas dienas svinības. Centra aizsākumi meklējami 3x3 nometņu ģimeņu semināros, kur dalībnieki saprata, ka ģimenēm Latvijā tiek pievērsti pārāk maz uzmanības. Līdztekus tādām kustībām, kā "Līdzatkarīgie", "Al-Anon" arī ĢAKC spērusi pirmos soļus šajā virzienā un tagad jau ar jaundibinātās *Latvijas Ģimenes Atbalsta Grupu Asociācijas* (LĢAGA) palīdzību rūpes par ģimenēm Latvijā turpinās. ĢAKC mērķis ir veicināt ģimenes garīgo veselību un stabilitāti, ar nolūku uzlabot savstarpējās attiecības, ieviest pozitīvu attieksmi un atbildību bērņu audzināšanā un ar savu darbību palīdzēt izprast vienvecāku un 3 - paaudžu ģimeņu ipatnās problēmas, kā arī palīdzēt ģimenēm, kuŗās sastopams alkoholisms un vardarbība. Lai arī šie mērķi tika nosprausti pirms 3 gadiem, to aktualitāte Latvijā nav samazinājusies. Ar ĢAKC palīdzību cilvēki pamazām sāk apzināties to, ka, ja ir problēma, tad ir arī risinājums. Un vēl - cilvēki uzzin, ka arī citiem ir līdzīgas problēmas, tādējādi viņi spēj atrast kopīgu valodu ar šķietami svešiem cilvēkiem, kas pēkšņi ir kļuvuši tuvi. Tuvi ar to, ka spēj viens otru saprast, tuvi ar to, ka spēj viens otru uzklaut, un tuvi ar to, ka būs vienmēr kāds, kas uzklautis viņus.

Tā arī izveidojušās atbalsta grupas. ĢAKC idejas autore ir Dr. Līga Ruperte no ASV. Tieši pateicoties viņas un Māras Tupeses vadītajiem ģimeņu semināriem 3x3 nometnēs, ideja par ģimeņu stiprināšanu sasniedza plašāku klausītāju, vēlāk arī interesentu un darbinieku loku. Ar viņas atbalstu un dalīšanos pieredzē, kas gūta strādājot par psiholoģi ASV, ĢAKC darbinieki Aina un Arnolds, Gunta un Armīns veic šo, tik ļoti svarīgo darbu. Visa sākums bija 1995. g. sepembri, ka ĢAKC uzsāka darbību 11 grupās. Tad 1996. g. tām pievienojās 20, bet 1997. g. vēl 22 grupas. Šobrīd aktīvas jau ir 48 atsevišķas vienības, no kuŗām 1995. un 1996. g. iesāktās jau kļuvušas par patstāvīgām grupām. Arī vēlēšanās piedalīties tajās nav mazinājusies. Gluži pretēji, ja iepriekšējos 3 gados tika iesāktas vidēji 20 grupas, tagad vēlēšanos piedalīties projektā ir pieteikušas jau 39 grupas. Tas, ka šis interesentu skaits aug, nepārprotami liecina, ka šis projekts ir ļoti nepieciešams.

Kā vienu no pozitīvajām ĢAKC iezīmēm nevar nepie-minēt to, ka tā darbība norisinās ārpus Rīgas. Tieši Latvijas lauku rajoni ir tie, kuŗos iedzīvotāju sociālais stāvoklis ir grūtāks. Lauki ir vieta, kur pastāv milzīgas bezdarba problēmas, atšķirtība no sabiedriskās dzīves, no norisēm valstī. Tieši laukos visvairāk ir vajadzīgs atbalsts un stiprinājums ģimenēm. Grupas nodibinās spontāni. Sākotnēji sanāk cilvēki, kas ir ar mieru mēģināt. Tad pamazām at-sijājas tie, kas ir ar mieru kaut ko savā dzīvē mainīt un aiziet tie, kas tam vēl nav gatavi. Grupu sanākšanas notiek 2 reizes mēnesī - tās ir reizes, kad pie viņiem ierodas grupu vadītāji - ĢAKC darbinieki no Rīgas. Tad notiek kopīga vakara pavadīšana, kuŗā galvenā daļa ir veltīta cilvēkam - katram individam atsevišķi. Katrs var tikt uzklauts, katrs var tikt saprasts... Tas ir laiks, kad cilvēks nonāk saskarsmē pats ar sevi, laiks, kad beidzot atliek kāds brīdis padomāt par to, kas un galvenais KĀPĒC nospiež sirdi. Ir jau arī skeptiķi, taču, galvenokārt, tie izrādās tie, kas savā dzīvē mainīt tā arī neko nevēlās. Kā atzina Baldones grupas vadītāja Anita Dimanta - "galvenais ir saprast, ka jāmaina ir sevi. Ja strādā ar sevi, tad abi - gan vīrs, gan sieva - ir ieguvēji." Pati Anita atzīst, ka lai arī ar viru kopā nodzīvoti daudzi gadi un kopīgi tiek audzināti viņu 7 bērņi, tā isti sarunāties - ieklausīties un saprast otru viņi ir iemācījušies tikai tagad. Anita, būdama grupā, par sevi ir iemācījusies daudz: viņa ir apjautusi, ko grib, apjautusi to, kā ar savām jauniegūtajām zināšanām palīdzēt citiem. Anita vēl paskaidro tuvāk, ka viņai "ir prieks par to, ka kaut kas sāk veidoties pašas dzīvē, un par to, ka

var sākt dalīties ar citiem". "Dzīves māka", tā to apzīmē Anita, - tas ir tas, ko viņa guvusi no tikšanās reizēm grupās.

Uz ĢAKC 3 gadu jubilejas svinībām bija sabraukuši pārstāvji turpat vai no visām grupām. Katrs bija padomājis ko miļu pateikt Ainai un Arnoldam, Guntai un Arminam - ĢAKC darbiniekiem, kuŗi vada grupas. Daudzu acis vidēja pa aizkustinājuma asarai, taču pats jaukākais bija tas, ka varēja redzēt atdzimstam dzīvē cilvēkus ar pašvērtības izjūtu, radošas personības, kas vairs nebaidās sevi izteikt visdažādākajos mākslas veidos. Livbērzes kultūras nama telpa bija izdaiļota (noformēta) ar Baldones grupas zīmētām impresionistu gleznu kopijām, saviesīgajā daļā dziedāja Embūtes grupas trio, varēja arī apskatīt dažādus foto uzņēmumus no grupu satikšanās dienām, kuŗus apmeklēja tādi cilvēki, kā bijusi PBLA valdes priekšsēde, tagadējā Tautas partijas valdes locekle Vaira Paegle un pašreizējais PBLA valdes priekšsēdis Andrejs Ozoliņš. Cilvēkos vidēja patiesa sirsnība un atklātība, līdz ar to arī svinības bija pacilājoši atbrīvojošas. Cilvēkos bija redzams prieks. Prieks par to, kas viņi ir. Un tā dēļ ĢAKC darbiniekiem bija un ir vērts censties. □

Šarlote Lūduma,
PBLA pārstāvniece Rigā

DEKLARĀCIJA

"PAR STIPRU ĢIMENI KĀ SPĒCĪGAS VALSTS PAMATU"

(Deklarācija pieņemta 1998. g. 28. jūnijā, Livbērzē - Latvijas ģimenes atbalsta grupu saietā - konferencē. Apstiprināta LATVIJAS ĢIMENES ATBALSTA GRUPU ASOCIĀCIJAS KOPSAPULCĒ.)

Ģimene ir sākums tautai un pamats valstij.

Ģimene audzina cilvēku, kuŗš, apzinādamies savas saknes un savu godu, ir iekšēji sakārtota un līdzsvarota personība. Šādas personības veido sabiedrību, kas spēj uzturēt morāli gan darba attiecībās, gan privātā un valsts dzīvē. Ja cilvēks neapgūst cieņu pret tuvākajiem un pienākumiem ģimenē, tad viņš nespēj dzīvot ar godu un pildīt pienākumus sabiedrībā un valstī. Ja ģimene nespēj izaudzināt harmonisku cilvēku, tad arī valsts nevar veidoties sakārtota.

Ieilgušais pārejas periods apdraud mūsu tautas nākotni un pastāvēšanu, jo lielas sabiedrības daļas nespēja ar godīgu darbu uzturēt ģimeni, degradē sabiedrību. Par to liecina fakti par bērniem, kuŗi neiet skolās, bet klaiņo, ubago un zog, kā arī bērni, kas nav redzējuši vecākus darbā, bet tikai bezcerīgā neticībā, netikumībā vai dzeršanā iegrimušus. Par sabiedrības degradēšanos liecina arī tās bezspēcība pieaugošās vardarbības priekšā.

Bērni dzimst un aug ģimenēs, kuŗām trūkst zināšanu par ģimenes attīstībām, par tēva un mātes lomu, par bērnu attīstību un audzināšanu. Lai pārstātu atražot sabiedrību, kādu paši nevēlamies, jāgādā par nopietnu izglītību, kas akcentētu cilvēkfaktoru kā galveno. Patreizējais ļoti zemais dzimstības līmenis liecina par to, ka cilvēkiem nav drošības izjūtas, nav ticības rītdienai un līdz ar to valstij, kuŗā dzīvojam. Situācija, kad nedzimst bērni, kad tik daudzas laulības tiek šķirtas, liecina par to, ka neveidojas harmoniskas un stipras ģimenes, kas varētu kalpot tautas un valsts morālai atdzimšanai un ekonomiskai augšupejai. Nebūs bērnu, nebūs tautas, nebūs valsts!

Ir pienācis laiks ģimeni ņemt valsts aizsardzībā. Spēcīgai un nodrošinātai ģimenei jāklūst par valsts pamatmērķi. Nepieciešams izstrādāt programmu ģimenes atbalstam, kuŗai jāklūst par valsts programmu. Ģimenei nepieciešama arī visaptveroša - procesu veicinoša izglītība mūža garumā, bet jauniešiem skolās nepieciešama obligā-

ta ģimenes izglītība, kas ietvertu veselības mācības programmu. Mācīsimies mīlēt ģimenē, būt gudri, mērķtiecīgi, disciplinēti, atklāti, godīgi un vienoti, tad pratisim mīlēt arī savu valsti!

Latvijas ģimenes atbalsta grupu dalībnieki ir emocionālu interesentu grupa, kuŗa apvienojusies komandā un vēlas savas atziņas un idejas sadarbibā ar visiem ieinteresētajiem realizēt tautas labā. Aicinām visus, kuŗiem rūp tas, kādā sabiedrībā un valstī mēs dzīvojam, kopt pamatvērtību - ģimeni!

Aicinām izglītības un kultūras darbiniekus, masu mēdijus, dažādu politisko un reliģisko uzskatu pārstāvjus, vecākus un jauniešus - visus tos, kuŗiem neatkarīgi no ģimenes stāvokļa un vecuma, rūp pašrealizēties spējīga, sociāli droša sabiedrība, visus, kas mīl mūsu valsti, aicinām popularizēt sabiedrībā, atbalstīt un celt godā stipras, labklājīgas, izglītotas un gariģi gudras ģimenes ideju. Lai ģimene kļūst par simbolu ne tikai izdzīvošanas, bet tautas dzīvošanas spēkam, tikumībai un varēšanai! □

FORUMS: ērojumi, pārdomas, piezīmes

KANGARI UN NODEVĒJI

Radio runa 1998. gada maijā, Rigā

Nodevības radītais posts ir milzīgs. Mūsu tauta to saprot, bet daudziem tiem, kas nodeva, joprojām nav tā gariģā spēka atteikties no glēva tautas nodevēja ceļa. Atēnu filozofs Demostēns savā dzīvē trešajā gadu simtā pirms Kristus ir teicis: "Nodevējs nodod vispirms pats sevi."

Tā analizējot šo domu, tai pilnībā jāpiekrit. Nodevējs taču nodod savu sirdsapziņu, savu godu, savu ģimeni, uzvārdu un dzimtu, un turpmāk viņš kalpo tam, kas zina, ka viņš reiz ir nodevis.

Jānis Ņlekšs no Jumpravas raksta: "Kārlis Ulmanis centās latviešu zemi atpirkt no sveštautiešiem, lai tā nonāktu latviešu rokās. Tagadējie valdnieki dara visu, lai tikai vairāk bagātības nonāktu sveštautiešiem, lai latvieti padarītu pliku un nabagu. Pie turības un laimīgas dzīves ceram tikt ar visa sagraušanu. Bez žēlastības sagraivām lauksaimniecību, tā graujam rūpniecību, visu importējot no ārzemēm. Valdība ir uzsākusi brīvas zemes tirgu. Latvijas zemi drikst pirkat ķīniešus, čigānus, ebrejus, nebūdami Latvijas pilsoņi. Mūsu alkatīgā, islaicīgā, nestabilā valdība pārdod to, kas viņai nepiedr. Zemes istais saimnieks ir tauta. Vai šī valdība ir saņēmusi pilnvaru tā rīkoties? Mūsu zeme ir svēta. Tā iegūta par mūsu senču un arī šīs paudzes asinīm."

Latviešu kaņavīrs, žurnālists un dzejnieks Alberts Egļitis, kas dzīvo Vācijā, uz radio atsūtījis savu vēstuli, kuŗa izsaka savu satraukumu: "Lasot laikrakstus, nemierīgs prāts. Pārdzīvojam laiku, kuŗā noslicināja Staburagu, baznīcās iekārtoja dzertuves un vēsturiskus kapus pārvērtā parkos. Tagad atkal piedzīvojam, ka Latvijas atjaunošanā pēc okupācijas mafijas ieņēmumi tuvojas valsts gada budžeta summai un reizē vēl gribam uz visām pusēm izpārdot mūsu zemi. Par ko vēl cīnīties un savas dzīvības ziedot? Viss nopērkams atklīdušiem no citām malām. Svešinieku druvās rudzi sarūsēs. Viņu saltās pēdās rozes neziedēs. Katrs tatārs, ja būs nauda, varēs kāršu spēlē nospēlēt mūs un nopirkt vectēva ošus, Indrānus. Kungī, tautas vēlētie kungī Rigā, zeme ir mūsu liktens, dvēseles dziļumam gaismas spēks. Zeme ir baznīca dzīvības garam. Zeme ir visiem avots svēts."

Par brīvo zemes tirgu uztraucas ļoti daudz lasītāju, tie saprot, ka Latvijas zeme, Latvijas teritorija tiks pārdota svešiniekiem, arī mūsu tautas un valsts ienaidniekiem. Vai tā nav nodevība? Tā ir viena no šausmīgākajām no-

devībā mūsu dienu Latvijā. Daudzās valstīs ir stingri aizliegts pārdot zemi, bet mūsu Saeima to atļauj. Motivācija, kāpēc drikst pārdot zemi, ir visai naiva: - nāks ieguldījumi. Ārzemniekiem pārdos tikai tik daudz zemes, cik liels būs rūpniecības uzņēmums, kuŗu nepilsoņi pirks. Valsts prezidents Guntis Ulmani arī pieļauj zemes pārdošanu, gan neminot nekādus pārliecinošus argumentus. Tas nozīmē, lai arī cik stingrs būtu likums par brīvās zemes tirgu, to Latvijai naidīgi spēki pratis apiet un labākās Latvijas vietas nonāks svešinieku rokās. Mēs būsim viņu sulaini un kalpones paši savā zemē.

Lūk, vēl viena konkrēta situācija, kas draud ar nodevību. Šodienas Krievija neatzīst Krievijas un Latvijas 1920. g. 11. augustā parakstīto miera līgumu, ar kuŗu "Padomju Krievija bez ierunām atzīst Latvijas valsts neatkarību, patstāvību un suverēnitāti un uz mūžīgiem laikiem atsakās no visām tiesībām, kas piederēja Krievijai uz Latvijas tautu un zemi". Šodien Krievijai šis līgums nepatīk un, runājot par Krievijas un Latvijas robežu nosprašanu, to nedrīkst pieminēt. Mūsu Saeimā deputāti un arī premjērs Andris Šķēle tam piekrīt, ka var iztikt bez šī līguma pieminēšanas. Bet, ja mēs noraidīsim šo miera līgumu, tad piekritīsim, ka Krievijai ir tiesības uz Latvijas tautu un zemi. Kādi ir pretargumenti? Lūk, šādi: ja nebūs stingras robežas ar Krieviju, Latviju neuzņems Eiropas savienībā, bet mūs tur tāpat neuzņems vēl daudzus gadus, kāpēc jāsteidzas ar verdziskiem līgumiem? Kāpēc uzticēties Krievijas diplomātijas demagoģiskiem ieteikumiem? Vai mūs, kā pazemīgus un glēvus vergus vispār uzņems Eiropas savienībā? Vai jau neesam kļuvuši smieklīgi daudzos jautājumos, atsaucoties uz augstāko dievu - Eiropas savienību? Manuprāt, te ir viena liktenīga izvēle, vai nu Latvijas nodevība, vai Latvijas aizstāvēšana.

Kad mēs beidzot sapratīsim, ka Rietumi ir gatavi upurēt Latvijas neatkarību, lai tikai Krievija būtu mazāk agresīva? Rietumi Latvijā domā tikai par sevi, savu mieru un savu labklājību. Mēs nedrīkstam aklī uzticēties Rietumu gudro ieteikumiem. Simtiem piemēru, kas to apliecina. Daudziem var likties - nu, tie deputāti Saeimā gudrāki par mums, viņiem viss ir skaidrāk redzams, viņi jau pieņems juridiski pareizākos lēmumus. Piedodiet! Latvijas juristu nevarību un nespēju pārliecinoši apliecina fakts, ka par Latvijas prezidentu atļāva kandidēt noziedzniekam, kas ir notiesāts - Alfrēdam Rubikam. Ja Saeimas juristi un visi deputāti kopā būtu izlasījuši Satversmi, tad tie varbūt saprastu, ka laikus jāpieņem papildinājumu precizējums Satversmē, kas uzrakstīta un apstiprināta pirms 74 gadiem. Bet viņi to nedarija. Ka Rubiks ir prezidentu kandidāts, ir un būs drausmīgs plīķis Latvijas 5. un 6. Saeimai.

Jānis Gaiļups no Rīgas raksta: "Tas, ka intelligentu forumā piedalās Nils Muižnieks, mani vienkārši šokē. Tas pats Muižnieks, kas cinās par okupantu legalizāciju Latvijā. Nav arī izslēgts, ka sevi intelligentiem pieskaita Brūveris, Kārlis Streips, Tupešu Jānis, Inese Birzniece, kas ar putām uz lūpām cinās par okupantu labsajūtu Latvijā. Viss ir pārmantojams, arī nacionālais kangarisms. Latvijas patriotiskās inteligences vārdā Māmuļā (Latv. Bbas namā, JB) runāja ļoti daudzi viltus intelligenti. Čeka rīko dažādus fondus, dažādus saietus, forumus ar nacionālpatriotisku nosaukumu."

Es paspēju izmantot tikai 4 klausītāju vēstules, un arī tās tikai fragmentāri, bet visas tās liecina, ka mūsu tauta spriež veselīgāk un tālredzīgāk nekā daži Saeimas deputāti un ministri.

Lūk, Alūksnē dzīvojoša patriota Artura Kubulnieka dzejas Nodevības lāsts rindas:

Tic, kuŗus nodevāt, sāj visi sirdi man,

Lai lāsts pret jums ar jaunu spēku skan,
Sen no ēzes izņemts zobens ciņas kaismē,
Asmens trinas galvu cērtot, kuŗas vārds ir nodevība.
Es upuŗu likteni ņemu par savu,
Lai ietu caur tūkstošiem nāves skavu.
Liekšanās lūpās vārdi. Pišlos sairusas mutes.
Ar viņu balsim prasū šaipus veļu upes.
No iznīcības kapenēm pretī viņu ienaids zvēro:
Tu līdzvainīgs šo zemi pārvērsdams par nāves leju,
Nekur tev nenoslēpt - nodevēja seju.
Vai jūti: sirdi žņaudz tev miroppirksti
Un izlietājās asinis pats mirksti,
Vai dzirdi - sirseņi tev ģindeņos sic atriebības dziesmu.
No zināmiem un nezināmiem kapiem tie spārnos celsies,
Tev sadzelt skries. Tev neglābties,
Ne arī taviem bērniem, vēl četrās paaudzēs, kas ies.
Tev dotais atdosies, tev jāsadeg ar melnu liesmu.
Un atriebība nāk no tukšām nodegušām māju vietām.
No nonāvētām sievietēm, svešās rokās smietām.
Par nodevību saņemsi tu algu, tev pišļiem kapā miera
gulta nebūs,
Tos zeme izveims, tie kā maita pūs.
Ne izmisumā grimt, ne zūdities.
Mums rudities. Ik dienu jaunai ciņai dzimt,
Līdz tautas dvēsele, tā kropļota un malta,
Uz mūžiem šķīsta kļūst, kā ieva ziedos balta.

Arī Cēsis dzīvojošo dzejnieci Agru Daģi nodarbina nodevības problēmas.

Nodevējam

No savas dzimtenes nekur tu nepatversies,
Tev paša darbi tavās pēdās ies
Un bēgs, kad lieksies nodzerties.
No savas dzimtenes nekur tu nepatversies,
Tev pašā ceļā viņa līdzās stās,
Kaut glēvulībā slēpsies kurmjā alā,
Uz sodu gaisma tevi aicinās.
No savas dzimtenes nekur tu nepatversies,
Raus paša sārņi tevi mēslos līdz;
Pat tavu ēnu pienaglos pie kauna
Un tavu vārdu dubļos ierakstīs.
No savas dzimtenes nekur tu nepatversies,
Ja mēs vairs nespēsīm, vēl viņi spēs.
No savas dzimtenes nekur tu nepatversies,
Vēl tauta celsies Tevi apsūdzēs.

* No skaņu lentas norakstījis J. T. Beldavs 1998. gada jūnijā.

☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒

JAUNAIS ANALFABĒTISMS

Kas ir 'analfabēts'?

Reiz atbild tādām jautājumam bija vienkārša, pašsaprotama, neapstrīdama: cilvēks, kas neprot lasīt un rakstīt. Melns uz balta: jā, vai nē. Proti, vai neproti. Esi, vai nesi. Un to 'reiz' nemaz nav jāmeklē vēstures labirintos. Tas bija pavisam nesen.

Bet... iekustējās lielā slidošā valodas un jēdzienu devalvācijas lenta (paralēli vispārējai standartu putēšanai) un 'analfabēts', kā saka, attīstījās un pilnveidojās jaunās pakāpēs. Kā nu kuŗam, kā kuŗā vietā.

Pirmie no klasiskā analfabētisma jēdziena nozīmi kā termiņi sāka izgrauzt 'līmeņi'. Re, Jānītis taču nav analfabēts, tikai mazdrusku aizkavējies. Viņa problēma (arī vairs ne 'problēma', bet 'izaicinājums'): patlaban 'prot' lasīt/rakstīt tikai 3. klases līmenī - resp., uz vidusskolas absolūcijas sliekšņa ir ābečnieks, kas nejaudā veidot sakarīgus teikumus. Ja tūlīt meklējam 'vainu' - vai puslīdz pie samapas esošā ģimenē tāda atpakaļ palicība var no gaisa nokrist kā 'pārsteigums'?! - tēmekli dabīgi nāk nevis bērni-

ņa nevižība, vai vecāku nevaļa, bet 'skolu sistēma' (kuŗai ar lielu kurnēšanu piešķiram nodokļu pabalstu), mācību programma (par kuŗu neesam interesējušies) un skolotāji (kuŗus nepazīstam). Tāpat, kā krievi - 'vainu' uzveļam cītiem.

Tvērienu stutē anekdotiski vispārinājumi. Skaidrs: ja, piem., trešā daļa Masačuzetas pavalsts skolotāju (pēc gaŗāmejošas pārbaudes 1998. g. pavasari) paši izrādās... analfabēti, tad jau 'idioti māca idiotus', un nekādu labu rezultātu nevar sagaidīt. Ja universitātes - un vēl tālāk: darba vietas! - tepat pieņem pustrulus kandidātus... un tad viņiem sniedz papildus elementāras rakstīšanas-lasīšanas stundas, lai tie varētu kaut cik tikt galā ar pienākumiem... nu, tad jau runa par 'globālu situāciju', kuŗā visi vienādi šļupst un ķepurojas uz priekšu. Kaut kas galīgi sabrucis, varbūt piemetusies jauna sērga... un atsevišķi 'ārstēties' nav iespējams.

Ja būtu tik vienkārši! Ja būtu maģiska pretpote... Nav. Attīstīto sabiedrību saimē vismanamāk klibo bagātā Ziemeļamerika. Te 'funkcionālais analfabētisms' turas pie 35%. Ievērosim, turklāt, piekabi 'funkcionālais': tālu no puslīdz civilizētām lasīšanas-rakstīšanas spējām, runa iet par pliku praktisku 'funkcionēšanu' ielas nosaukuma, vai telefona grāmatas atšifrēšanu, darba vietas anketes izpildīšanu utt. Loģiski, tātad, *istā* analfabētisma procenti jāreķina stipri augstāk.

Kā gan citādi? Prasmi - *alfabētismu* - grauj novisām pusēm.

Minēsim televīzijas 'elektronisko aukli' (un video spēlīti ekrānā), pie kuŗas bērns bez vecāku kontroles pavada vairākas stundas, kā skolā - mācoties skaļu, piedauzīgu uzvešanos un sludinātā iekārošanu; uzsūcot priekšstatu, ka dzīves problēmas bez lielas piepūles laimīgi atrisinājas pusstundas, vai stundas laikā; un ievērojot prototipus, kas ne lasa, ne raksta - bet mūžīgi muld un ārdās. Turklāt - 'tīnišu' mūzikas murgainā 'līrika' (ja nesastāv no lopiskas stenēšanas vien) iebungojas galviņās kā... normālas izteiksmes paraugs. 'Lauku' (country & western) mūzikā, savukārt, valodas kropļojumi, izmocītas atskaņas un klišeifrazes ir jau vesela 'māksla'.

Tātad, vide visādi nokauj alfabētismu. Tajā noplicinās bibliotēku, bet izbūvēs jaunu izprieču centru. Tajā uz katra soļa - veikalos, sludinājumos, ziņojumos - acis (un ausis) duŗas rupjas gramatikas kļūdas... par kuŗām neviens neuztraucas. Žurnālos, kas reiz bija 'literāri', drūzmējas bildes un grafika. Redakcijas slepeni izdala piekāpīgas vadlīnijas: isākus teikumus, lūdzu, ne pārāk 'smagi'... lai neaizmirstam, ka lasītāju 'saprāšanas līmenis' stipri krities, koncentrācijas spējas paputējušas... Un bērns savu naidīgu izdoņ mūzikas, video bodēs - bet grāmatu veikalam iet gaŗām. Studenta istabas plauktos labi ja atradis 'obligāto' lasāmvielu (blakus rokmūzikas arhīvam, sporta zvaigzņu plakātiem). Ko tur daudz...? Bērni galīgi muļķi nav, viņi tīri labi saprot 'cik tālu lietas palaistas'. Un mums preti nāk jauna analfabētu paaudze...

Minēsim skolu 'sistēmas' - pēdiņās, jo istas tādas darbojas mērķtiecīgi - ieperināto 'ražošanas mentalitāti'. Birokrāti: katru gađu, re, mums 'iet uz priekšu' un 'beidz' tik un tik liels priecīgu bērnu bars. Kvantitatīvi: nemitīgs progress! Bet naudu 'izglītības fabrikai' piešķir uz galviņām - ka tik no ruļļiem kāds nepazūd. Pats par sevi svarīgāks kļuvis process. Bērns tajā ir tikai izejviela, šifrs. Turklāt, nedrīkst 'sarūgtināt' vecākus: mazās Ieviņas 'personību' smagi iedragātu atstāšana 6. skolas solā otru reizi, kamēr viņas draugi 'iet tālāk'... Nav, galu galā, nozīmīgs tas, kas galviņās iepotēts. Un, atklāti sakot, fabrikai nav laika un pacietības brāķi labot - kamēr vecāki mājās pārnākam gai-

da savu dārgo 'viss kārtībā' produktu, gluži kā jaunpirktu mašīnu.

Minēsim liberāļu-socialistu (izglītības ministriju ierēdņu, skolotāju arodbiedrību) ievesto indīgo 'vienlīdzību'. Gaišais un stulbais bērns; tas, kas izpilda mājas darbus, un tas, kas ne; tas, kuŗu vecāki puslīdz pakontrolē, un tas, kas palaists švalīgumā - vienalga, visi 'vienlīdzīgi'. Un ja klasē lēnais, paviršais, neatbildīgais dikdienis netiek līdz... holā, piebremzēsim visu programmu tā, ka šamais 'neatpaliek' pārāk lielā distancē (un neizvēršas 'antisociāls'). Gan tie 'gudrie' pacietiesies, tiem jau vieglāk šā, vai tā... (kāpēc viņi sūdzas, ka skola ir 'laika nosīšana'?). Vārdu sakot, standarts vairs nav mērķis, kas visiem sasniedzams, bet tas, kas lēnākam pa spēkam. Turklāt, ja tādi 'lēnie' redzami pieder 'etniskām vienībām' (agrāk: 'minoritātēm') - Dievs lai pasargā! Tiem jau tā gājis grūti. Vai drīkstam vēl ko prasīt, pārnest?

Labāk tad pavisam citu taktiku. Te ar jaunpielipinātu nosaukumu ('eubonics') ielas žargonu uzpūš 'valodas' kategorijā, atmet normālās mācīšanu... tur pārbaudījumos izliek atbildes priekšā - tikai jāuzmin pareizā, jāieķeksē 'jā/nē'... citā vietā neprasa sakarīgu eseju (ar ievadu, izklāsmi, noslēgumu - 'domraksts' bija pareizais nosaukums!), bet pieņem pāris no Interneta norautas lapas (ar visām kļūdām, bildītēm)... Kas noticis ar 'priekšmetiem'? Kur reiz drošus pamatus lika 'vecmodīga' lasīšana, rakstīšana, matemātika - tagad valda gaisīga 'saprāšana', 'kompozīcija', 'koncepti'. Nost vārdnīcu, šurpu pareizrakstības pārbaudītāju! Teikumā darbības vārdu? Bet epastā tā neraksta... Televīzijas un datoru - 'mācības palīgu'? - ienākšanai klasē līdz iefiltrējusies 'kollāžas kultūra': meklēt prasme ('tiklu alfabētisms') aizstāj vielas izvēli, saprāšanu, izvērtēšanu un viss sagrābstitais derīgs, vienlīdzīgi pieņemams... turklāt tikai 'nejūtīgais' (resp., 'kultūrālais analfabēts') iedrīkstēsies apgalvot, ka 'eurocentriskā' vēsture būtu tā pilnīgākā, ka traipi alas sienā 'vērtības' (piedošanu: 'izteiksmes dziļuma!') ziņā nevar līdzināties Vermīra gleznām utt. Tādā 'modernistu' sakultā noārdes gaisotnē katrs var būt 'lietpratējs', uztiept savu subjektīvo. Primitīvais lepni, agresīvi gožas blakus izkoptam. 'Mans apgalvojums', re, 'ir tik pat labs, kā tavs'. Ja netici un nepieņemi - esi 'šovīnists', vai 'rasissts'. Kritiķiem, pretiniekam - smirdīgāko dubļu piku!

Tik tālu esam nonākuši: alfabētismu nonicina kā 'baltais rases izgudrojumu', 'virskundzības instrumentu'. Feniņa otra puse: prasmei kā tādai nekādas vērtības nav. Tā nav vajadzīga. 'Autentisks' analfabētisms, re, būs 'godīgāks, patiesāks, svešu pieņemumu nesabojāts'. Lai dzīvo neprasme, tās slava un pieciešana! Uzblausim katrs savu 'patiesību', gatavs. Hei-ho - un pārziņi, skolotāji, pilsētas valdes locekļi, akadēmiķi, darba devēji... vesela stripa 'atbildīgo' pie pirmā tāda nejauka blikšķa laižas lapās, cik vien ātri iespējams. Pretoties mijopiskam absurdam? Pieprasīt kopējas mērauklas? Pacietīgi izskaidrot, kas bija Gūtenbergs, ka arī seniņiem ķīniešiem, ēģiptiešiem, grieķiem bija savs alfabēts...? Ka valodas - ne ielas žargona - prasme ir pamatvērtība, motors, bez kuŗas intelekts nevar attīstīties un sevi pieteikt? Ka valoda ir kultūras pūra atslēga? Ka bagāts tas, kam vairākas tādas atslēgas pie rokas? Nē, nē... ka tik kāda uzvandīta 'vainas' pika nepielip. Ka tik 'gludāk'. Ka tik kāds 'neuztraucas'.

Bet dzīve nekad nav bijusi un nebūs gluda. Tieši otrādi! Vai tad mums nav sakāmvārds - *dzīve ir ciņa, bruņojies?! Ar ko? Ar prasmi! Ar gudrību. Iedomīgas spēlītes daudz ko nelīdz tad, kad iznāk sadurties ar 'isto pasauli'. Tā ir sveša un nežēlīga. Tajā pēkšni šaurs ielas, sādžas, vai cilts žargons ir tikai sākuma vieta. Tajā 'funkcionāls' nozīmē - spējīgs.. Tas, kas prot izlasīt ceļa kartes un izvē-*

lēties pareizo virzienu, saprast instrukcijas un tās iedarbināt. Sadarboties. Sazināties. Mācīties. Ražot. Tajā pienākumu neizpildīšanu un likumu pārkāpšanu atzīmē vienādi - uz 'autora' izcelsmi un dzīves vietu neskatoties. Atlaides nav!

Nekas, nekas... mainīsim arī to. Ja pamatskolā sāk likt 'žēlīgākas' atzīmes, lēnākos vilkt līdz - turpināsim tādā pat garā: ierādīsim universitātēs nekvalificētiem 'speciālas vietas' (jaunu geto), rīkosim papildkursus, atmiešāsim darba saturu tā, ka bērns var izpildīt uzdevumus, 'sapratīsim' neapmierināto (un necentīgo) īgnumu, grautiņus kā 'attaisnojamas dusmas', un maksāsim ragā. Tos, kam 'ir' (ne vien naidīja, bet arī pacietība, prasme, enerģija) - nozīmēsim kā 'atbildīgus' par tiem, kam 'nav' un it kā... 'pienāktos'. Zemteksts: tie, kam 'ir', kaut ko piesavinājušies no tiem, kam 'nav' un *tāpēc* nav. Plaši izvēsta mentalitāte! Tad jau 'gaišais' kaimiņa bērns būs Jānitim nozadzis lasītspējas, tāpēc Jānītis tāds atpakaļpalicis... Nu, nenoliksim to 'spēju' limeni vairs tik augstu - Jānītis būs 'lidzvērtīgāks'. Liksmi grimsim visi kopā, kā nu kuņģais...

Viss tas... no analfabētisma? Protams, ka ne, bet analfabētisma - centrālās antiprasmes - dzēlieni iedarbojas visapkārt, un it īpaši tur, kur nepūlas cēloņus likvidēt. Tas riņķo kā moskītu mākonis, kas nemākulības malāriju izplata, kur vien iespējams. *Nelīdz simptomu aplabināšana*. Neder jaunas smēres. Epidemologi sen pierādījuši - jāzbrūk slimības perēklis! Un nepalīdz arī tas, ka 'analfabētisma' jēdzienu bez lielas apdomas pārnes citās disciplinās, to devalvējot un no oriģinālās problēmas atraujot uzmanību, fokusu.

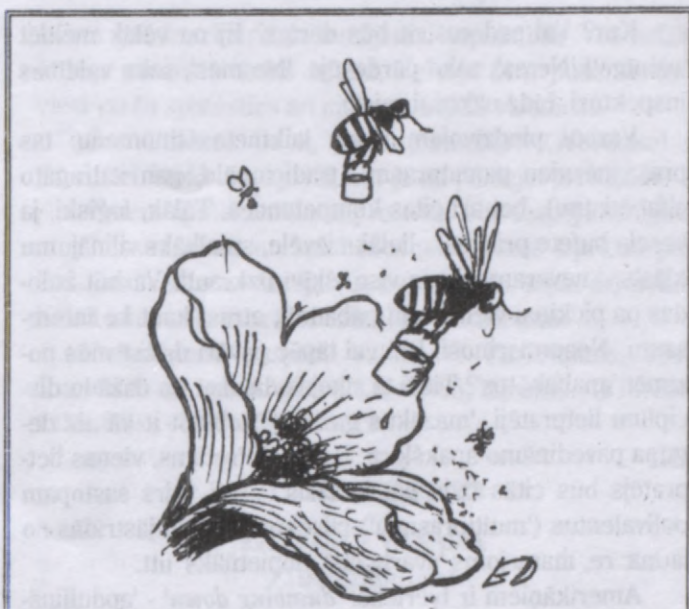
Saka, piemēram, 'datoru analfabēts'. Nevarētājs. Negribētājs. Bet daters, draugi nav grāmata, ko var izlasīt. Runa iet par apiešanos, rīka lietošanas *kompetenci* - arī vairākās pakāpēs. Specializētā apjomā, varbūt par atsevišķām programmām, vai programmēšanas valodām. Par datoru izlikšanu sistēmās un tīklos tā, ka tie veic noteiktus uzdevumus (turklāt pieskaitot apkalpi, īpašnieku apmācīšanu utt.). Plašāk, un spekulatīvi, runājam par informācijas (informatikas) *iedarbību* - kā tā pārveido veikalus, organizācijas un cilvēku attiecības.

Saka: 'politisks analfabēts'. Tādā ziņā, ka cilvēks neizlasa politiskus tekstus, manifestus, uzsaukumus... varbūt pareizi. Ir arī vajadzīga politikas (un politiķu) glumā žargona 'izpratne', resp., attīrīšana un pārtulkošana ikdienas valodā. Bet te, šķiet, runa, galvenokārt, iet par '*orientācijas*' spējām, apsviedību, īpaša joma dinamikas saprašanu. Un to jau vislabāk saprot veidotāji paši, bieži vien rīkojoties slepenības aizsegā. Mēs, pārējie, - ik pa 4 gadiem papaijājami, piešmaucāmi 'analfabēti'.

Saka: 'sabierisks analfabēts'. No vienas puses apzīmējumu lieto tie, kas sabiedrībā 'apgrozās', kad runā par tiem, kas to nedara ('inertiem'). No citas pretojas publika - kad 'ekspertu' prātojumi (it īpaši presē, televīzijā) nesaškan ar normāla cilvēka instinktiem. Tas manīts akadēmiskās aprindās - noraksturojot tos, kas *nepieņem* esošā momenta teorijas, vai izdarību apgaismojumus. Reiz tas bija dedzīgu maksistu lozungs. Tikai muļķi, re, nesaprata 'dialektiski pierādīto šķīru ciņu'. Latvijā šodien pazīstams kaut kas līdzīgs: mīl runāt par 'demokratiju', bet, kad pieķeras tās trūkumiem, saka - re, 'nepazīst mūsu apstākļus'.

Ir 'tradīciju analfabēts': ne viņš prot Jāņu dziesmu bez lapiņām nodziedāt, ne tautas soli lekt. Ir gan plauktā pāris glieti svečtuņi un Nameja gredzens pirkstā... bet tāds 'paslīdējis etniķis', viss.

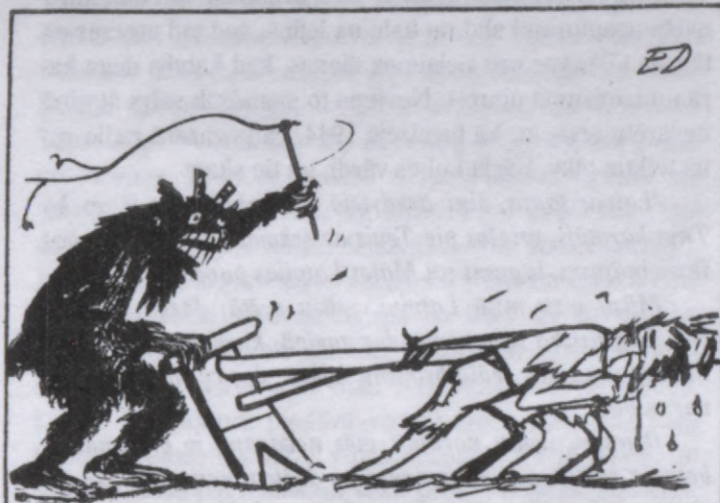
Saka pat: 'noņēmējs-analfabēts'. Tas, laikam, būs cilvēks, kam, uz solījumiem un sludinājumiem godīgi paļaujoties, tomēr izdodas nopirkt brāķi... it kā viņam vajadzēja pirms darijuma kaut ko vēl vairāk (*uz*)zināt. Bet - ko?



Mūsu bišu dārza saimnieka dārzā bitītes raujās līdz pusnaktij.



"Iedvesmu nav silķe, ko var iesālit," saka Gēte, bet ko saka dzejnieks un filozofs Muks.



VELNS AR ĀRĀ



MET UN TURIES

Lietuvas un Igaunijas. Ansamblis jau paguvis plūkt laurus vairākos starptautiskos mūzikas festivalos Eiropā, bet šajā turnejā nepārprotami savaldzināja arī ASV publiku un kritiķus. Laikrakstā "Losangeles Times" mūzikas kritiķis Marks Svēds ansambli raksturo kā "izcilus jaunus mūziķus, kas iedvēš jaunu dzīvību visam, kam vien pieskaņas ar savu instrumentu lociņiem." Pazīstamo "New York Times" kritiķi Bernardu Hollandu, savukārt, patikami pārsteidzis Gidona Krēmera tehniski nevainojamais, elegants un savdabīgais, bet visnotāj īsti inteligentais Vivaldi "Gada laiku" lasījums, kaut gan šis populārais skaņdarbs klausītāju apziņā jau krietni vien nodeldēts. Jāpiezīmē, ka klavesina *continuo* šai darbā izpildīja Latvijā labi pazīstamais ērgelnieks un mūzikologs Aivars Kalējs, kuŗa vārds Linkolncentra programmu grāmatiņās, diemžēl, bija izlaists. Tālāk Hollands raksta, ka ansambļa jaunie mūziķi spēlējuši visai aizrautīgi (enthusiastically), kaut arī tiem pilnībā neesot izdevies iejusties Argentīnas tango pasaules īpatnējā smeldzē (tas runājot par Astora Piazzolla's "Tango Ballet").

Ņujorkas klausītāji, kuŗu vidū bija arī saujiņa latviešu, izpārdotajā **Avery Fisher** zālē māksliniekus sumināja ar neparasti kupliem sajušmas apliecinājumiem un neļāva tiem atstāt skatuvi, iekams nebija saņemtas vairākas piedevas ietilpīgajai un daudzpusīgajai koncerta programmai.

Ar šo ansambli, pateicoties Gidona Krēmera gādībai un līdzekļu ieguldījumam, baltieši var patiešām lepoties. Latviešu presē nesen parādījās ziņa, ka pēc vienošanās ar Latvijas Kultūras ministriju, Kremerata Baltica oficiālā mājvieta būs Rīgā un ka valsts piedalīsies ansambļa uzturēšanā. Ansambļa mērķis ir būt baltiešu kultūras sūtņiem visā pasaulē un galveno uzmanību pievērst baltiešu komponistu darbu atskaņošanai. No latviešu komponistiem ansambļa repertuārā jau ir Lokenhauzas (Austrijā) festivālā atskaņotais Pēterā Vaska skaņdarbs, kō Krēmers bija šim gadījumam pasūtīnājis.

Rīgā dzimušais Gidons Krēmers, kuŗa dzislās rit zviedru, vācu un ēbreju asinis, pēc Latvijas neatkarības atgūšanas ieguvis Latvijas pilsonību. "New York Times" kritiķis Džeims Ostreihcs pēc Krēmera pērnā gada uzstāšanās ar Leonarda Slatkina diriģēto Ņujorkas filharmonijas orķestri rakstīja, ka mākslinieku var puslīdz droši uzskatīt par savas paaudzes izcilāko un daudzpusīgāko vijolnieku. Visur izceļot savu piederību dzimtajai zemei Latvijai, šī starptautiskajā mūzikas pasaulē pazīstamā un atzītā personība dara godu Latvijas "Tēlam" visā pasaulē. Arī Linkolncentra programmas piezīmēs Gidons Krēmers raksturots kā **latviešu** vijolnieks. □

Biruta Sūrmane

□□□□□□□□

AICINĀJUMS

uz rietumkrasta XIII dziesmu svētkiem

Rietumkrasta XIII dziesmu svētki risināsies Tūkstoš Ozolos (Thousand Oaks), rietumos no Losandželosas, no 1999. g. 2.-6. jūlijam. Svētku lielākie sarīkojumi notiks modernā, skaistā Tūkstoš Ozolu kultūras centrā, kas celts nesen. Lai koncertu zālēm piešķirtu labāku akustiku, izmantota visjaunākā tehnoloģija.

Kopkoncertam jau pieteikušies vairāki koŗi. Līdzīgi iepriekšējiem dziesmu svētkiem, būs arī citi iemīlotie un pierastie svētku sarīkojumi.

Galvenai viesu apmešanās vietai nolīgta **Hyatt Westlake Plaza** viesnīca, kas ir liela un plaša. Tai ir tikai 5 stāvi, kas ērti un ātri sasniedzami ne tikai ar celtni, bet arī lie-tojot kāpnēs. Tieši viesnīcai pretim ir liels, kuplu koku rotāts iepirkšanās parks ar pārtikas lielveikaliem, restorāniem, "ātrajām" ēdnīcām un komerciāliem iestādīju-

miem gandrīz katrai iedomājama vajadzībai. Vēl lielāks līdzīgs centrs atrodas netālu, lielceļa otrā pusē. Svētku viesi varēs apmesties arī citās, mazākās viesnīcās.

Gan Tūkstoš Ozoli, gan rietumezers (Westlake) ir jauni, tīri, labi kopti apvidi, kur jauki pakļejot arī kājām.

Visiem apmeklētājiem, protams, būs iespējams apciemot Losandželosas un apkārtnes pazīstamos izpriecu parkus, jauno slaveno Getija (Getty) mūzeju, tāpat arī netālo Klusā okeāna krastu ar daudzajām peldvietām.

Pieteikumus pieņem Valdis V. Pavlovskais, 3911 Scandia Way, Los Angeles, CA 90065, tālrunis - (213)255-4215, fakss - (213)255-8730. □

I.B.

□□□□□□□□□□

LATVIJAS VASARA

/Turpinājums/

Neapdomīgais solījums šīs piezīmes turpināt ļoti atkodies, jo dzīvē radušies tik daudz sarežģījumu, ka nav gandrīz iespējams to turpināt. Vispirms pēkšņi sabruka smadzenis, draudot ar vairāku šī MLB Ziņotāja numura uzrakstīto lappušu pazaudēšanu. Tas izsauca gandrīz vai paniku. Laimīgā kārtā pa telefonu talkā nāca Imants Freibergs un grūto situāciju izdevās glābt bez zaudējumiem. Tad darboties atteicās faksaparāts. Zvans gan pienāca, bet pats sūtījums nedrukājās. Pagāja stundas, kamēr šis jautājums izkārtojās, jo ceļā bija vairākas vēstis no Latvijas. Arī telpas šādam ceļojuma aprakstam ir maz. Tomēr solītais jāpilda, un te nu vēl dažas rindas par Latvijā piedzīvoto. Visu jau uzrakstīt neizdosies. Vēl vienu turpinājumu nevaru solīt, jo, kad tas būs jāraksta, būšu jau atgriezies no otreizēja Latvijas apciemojuma šajā gadā, jo jādodas atpakaļ septembrā otrā pusē vadīt dažādus seminārus, gan baznīcā, gan Nacionālajos DV un citur. Tātad priekšā darbs un atkal darbs.

Ja pagājušā gadā ābeles bija pilnas ābolu, šogad retai ābelei tādi gaidāmi. Tāpat ar plūmēm. Toties vēsais un lietainais laiks pašā vasaras vidū devis bagātīgu ogu ražu. Daudz upeņu, jāņogu, melleņu, brūkleņu un dzērveņu. Tāpat sēņu. Visdažādākās, it sevišķi, gailenes, baravikas un lācenes. Braucot vilcienā sastapu daudz ogotāju un sēņotāju pilniem groziem, atgriežoties galvas pilsētā. Daudziem tas ir ārpus kārtas ienākums, kas palīdz izdzīvot. Jāpiezīmē, ka Ogres-Rīgas vilciens ir pavisam ērts: 50 minūtēs tas vienā virzienā norīpo kā likts un aizved abu pilsētu centros par 96 santimetriem turp un atpakaļ. Vienā no šādiem braucieniem man nav vietas kur apsēsties. Laipnā konduktore piedāvā vietu vagona galā Kad turp nonāku, redzu, ka tas ir viņas sēdekļis. Uz tā puķes un soma. Pabīdu pie malas un saku pretim sēdošai sievietei: "Konduktore mani še atsūtīja. Viņas mantu neņemšu." - Viņa man pretim: "Nevar jau zināt!" Neuzticība vēl arvien ir ļauzu prātos. Pēc britiņa konduktore, savu riņķi apstāigājusi, paņēmu savu mantību un man laipni uzsmaida. Esmu gandarīts, ka viņas uzticību neesmu zaudējis. Tikpat laipnas izrādījās arī tramvaju un autobusu konduktores. Pamazām sāku iepazīties ar publisko transportu un sāku to izmantot. Rīgas centru gan, lielākoties, nomēriju kājām, jo satiksmes sarežģījumi tur tagad tik lieli, ka kājām dažkārt var tikt uz priekšu ērtāk.

Ar ekonomisko apstākļu uzlabošanas, kas ir lēni, arvien vairāk var sastapties ar maziem privaāuzņēmumiem, kuŗos to īpašnieki pašu spēkiem un ar savu zināšanu loku vēlas tikt pie labākas dzīves. Visvairāk šādu mēģinājumu ir elektronikā, fotografijā, pārtikas tirgošanā, dažādos pakalpojumos. Citi piedalās mantu pārvadāšanā, dzīvokļu iekārtošanā Cilvēki sāk apzināties, ka bez darba un uzdrošināšanās uz priekšu netikt. Cik no viņiem izturēs, cik zau-

dēs, to šobrīd grūti zilēt. Tomēr netrūks to, kam panākumi neizpaliks. Tie, kas šajā laukā strādā, ir gatavi ielikt daudz stundu un enerģijas. Tie nav mafijas cilvēki, bet gan godīga darba darītāji. Un rezultātā viņi var iekārtoties labāk savos dzīvokļos, var tos izmainīt. Var atļauties vienu otru agrāk sapņotu lietu, kā izbūvētu vannas istabu ar ērtībām un pirti. Tā ir laba zīme.

Sliktie laika apstākļi, kas atnāca ar negantām vētrām un lietus gāzēm, nodarīja daudz zaudējumu. Tika izskaloti ceļi, dzelzceļu sliedes, pārpludināti lauki. Labi noaugusē labība bieži bija sakritusi veldrē. Sienu bija jāžāvē un jāārda vairākkārt. Kartupeļu lauki noslikuši. Zemniekam nebūs vieglas dienas. Pietrūks arī viņa radniekiem un paziņām pilsētā. Diemžēl, dabas notikumus arī latvietis nevar noteikt vai pakārtot sev par labu. Tie jāņem tādi, kādi tie atnāk, un šogad tie bijuši līdzīgi daudzās pasaules malās.

Politika, saistīta ar 7. Saeimas vēlēšanām, pamazām sāka nokļūt degpunktā dažādās sarunās. Plašākas pārrunas izraisīja parakstu vākšana un pilsonības likuma grozījums, ko T&B/LNNK grib novērst ar referendumu palīdzību. Starplaikā parakstu vākšana devusi rezultātus. Referendums notiks 3. un 4. oktobrī. Kāds būs tā iznākums, šobrīd to pagrūti zilēt, jo ne jau visi parakstu devēji balsos par to. Lai tas iegūtu balsu vairākumu, lēš, ka tajā pret likuma grozījumu būtu jābalso vismaz pusmiljonam vēlētāju. Interesanti arī atzīmēt, ka vairums ļaužu teica, ka šoreiz balsojot par Šķeles (Tautas) partiju, kas vēl arvien tautā nes sava vadītāju vārdu. Turklāt šo atbalstītāju vidū gadijās pat vairāki TB/LNNK biedri. Bija dažādi minējumi, cik deputātu Tautas partija iegūs. Tie svārstījās no 30 līdz pat 45. Par pārējo deputātu skaitu domas dalījās: netrūka to, kas domāja, ka otrajā vietā ienāksot Raimonda Paula partija (atkal saistīta ar personu!), tad sociāldemokrāti arī ir cieņā, tāpat kā TB/LNNK, vēl izredzes esot Zemnieku savienībai un Latvijas Ceļam. Visi bija itin droši, ka nākamā valdība atkal būšot koalīcija. Neskaidrs tikai tas, kāda, jo dažas partijas ar citām nevēlas koalīcijā doties. Bet to nu visu noteiks vēlētāji paši. Šķiet, ka tie arvien vairāk apzinās savas tiesības un iepazīstas ar kandidātu veikumiem un spējām, lai nonāktu pie savas izvēles. Še, šķiet, interesanti piezīmēt Ojāra Celles savāktos faktus, kas liecina, ka 6. Saeima esot bijusi vislatviskākā (cilvēku ziņā - visi latvieši) un, ka to ievēlētājs vislielākais latviešu vēlētāju procents. Man šajā sakarībā bija jādod konceptīvs komentārs Neatkarīgajā rīta avīzē, ko tā iespieda pirmajā lappusē īpašā slejā. Tajā uzsvēru, ka visas balsošanas ir katra vēlētāja - individa ziņā, ka nevaram nevienam pateikt, kā balsot, varam tikai lūgt un aicināt. Un man ir pārliecība, ka balsotāji zinās itin labi, par ko viņi un kāpēc balsos. Andris Šķēle zināja, kad aizgāja no ministru prezidenta posteņa, ka tas ir jādara laikus un ka ir jāizveido partijas politiķu komanda. Šo darbu partija ir veikusi sekmīgi. Un viņam ir vārds! Vai tas viņam atmaksāsies? Jāgaida uz gala rezultātu, jo daudz kas vēl var ietekmēt vēlētājus un neviena izziņa ne vienmēr sakrīt ar tiešo vēlējuma rezultātu. kas ir pēdējā un galīgā izziņa jeb kuņģa vēlēšanās. Man šķiet, ka pie mums, Kanadā, Latvijas pilsoņiem ir daudz lielāka neskaidrība par tēvzemes partiju politiķu, politiķiem un politiskām partijām, no kuņģa vairums ir tikai tādi personīgo interešu klubi, vispār. Un koalīciju valdībās ir īpatnēji apstākļi, kas dažkārt rada negaidītas reakcijas. Tā patreizējais ministru prezidents Krasts ir tēvzemietis, kam vajadzētu būt tikpat populāram, kā viņa partijai, bet fakts, ka viņš tāds ir, nepalīdz, ja visur sūdzamies par valdības neveiksmēm un nemākulību risināt dažādos politiskos un saimnieciskos jautājumus. Man šoreiz būs izdevība savu balsi nodot Rīgā. Līdz šim

vienmēr balsoju par LNNK, vai priekšvēlēšanu kampaņas mani itekmēs? Domāju, ka ne., bet zvērēt par to gan nedomāju. Arī mana izšķiršanās būs mana paša, kā individa. Galvenais ir un paliek - katram Latvijas pilsonim ir jāpieņem daļas vēlēšanās, it sevišķi šoreiz, jo katra balss ir vairāk kā nozīmīga Latvijas turpmākā veidošanā.

Vēl jāpiemin skaistā Vidzeme. Šoreiz pirmo reizi uzmeklējam Gaiziņu, kas nebūt nav tik viegli atrodams un pa ceļam kā kalns grūti ieraugams, jo ir tikai tāds paugstinājums pakārtējā zemes pacēlumā. Tā galā ir agrāk celts tornis, kuņģam drūp ķieģeļi un augšējās kāpņu margas nozāģētas un pēdējas kāpnes norobežotas. No sākuma baidījos tajā kāpt savas veselības dēļ. Apskatījis plātās cementa zigzagu kāpnes, tomēr uzdrošinājos uzkāpt visus 240 pakāpienus. Tas izdevās pavisam viegli un bija vērts, jo skats uz Vidzemi no tā ir varens. To pēcpusdienu varēja izjust dažkārt dzejā aprakstīto Latvijas kalnu zilumu... Un Gaiziņš pieder privātpašumā kādam latvietim. Viņa uzdevumā viesnīcu atjaunot uzsākusi meita, izveidojot īpašu sabiedrību. Un darba viņai tur ir daudz, bet tas viņu neatbaida. Iebaudam kafiju un iegrimstam sarunās. Debese pāršķeļ zibens, jādodas atpakaļ uz Rīgu. Ceļā uz Gaiziņu, atkal iegriezāties Kaudziņu Kalna Kaibēnos, kas ir mana dzimtene. Jaunais mūzeja direktors paveicis milzīgu darbu. Vietas apmeklētājus ar šo diženo latviešu panākumiem un dzīves vietu iepazīstina zinīgas jaunavas. Meita Dace mani noknipsē pie pirts. "Nu, izskatās kā jaundzimis!" piebilst direktors. Aizkustinošs notikums pēc vairāk kā 71 gadiem.

Varējām iegriezties arī Vecpiebalgas mežniecībā, kurā mans tēvs kalpoja savu pirmo gadu mežziņa amatā. Tā kā iegriezāties arī Cīravā, kur dzimusi mana māte un kur mežkunga skolas gaitās vecāki bija sapazināties, mans ģimenes loka ceļš bija pilnīgs. Un tā bija jauka apziņa un pārdzīvojums, kādu retam izdevies piedzīvot. Un ja vēl visam tam piemin kādu citu notikumi, proti, agrāko Jēkabpils ģimnazijas audzēkņu pulcēšanos kādā no viņu mājām, tad atzīmējams tas, ka nu jau daudzus gadus satiekos ar savu pirmo skolas biedru no pamatskolas pirmās klases - Arvidu. Toreiz, kad māte mani 8 gadu vecumā vedā pirmo reizi uz skolu, viņa gatves malā atcerējās apskatīt, vai ausis izmazgātas. Viņai par lielu pārsteigumu, nebija. Vilka pie ūdens grāvi un nežēlīgi tās noberza. Tajos laikos lasīt un rakstīt bija jāiemācās mājās. Un vai tas godam izdarīts, pārbaudīja klases audzinātāja. Visu to pratu, bet viņa man aizrādīja - "Nelaset nu sev! Es arī gribu dzirdēt!" Kaunīgi pacēlu acis. Viņa smaidīja. Laikam, tas viņai nebija neparasts. Nu, bija jāpaceļ balss un tad jau viss bija kārtībā. Mežgaļu vecā pamatskolas ēka vēl stāv, bet tajā mīt veci ļaudis. Ceļa otrā pusē uzcelta jauna. Tad sekoja Zāses pamatskola un pēc tās ģimnazija Jēkabpilī. Nav daudz palikuši no kādreizējās reālģimnazijas klases, bet viņu vidū ir redzami cilvēki - akademiķi, politiķi, godīgi un darbīgi cilvēki, ar kuriem satikties vienmēr ir prieks un gandarījums.

Pirms bija pienācis brīdis atgriezties mājās Kanadā, pirmo reizi savos Latvijas apciemojumos jutos dzimtenē kā mājās. Nebiju viesis, ciemiņš, tūrists. Tā bija brīnišķīga sajūta, ko grūtāk izskaidrot. Skaidrojums vēl meklējams, bet varbūt tieši tādēļ, ka šoreiz biju tā iejucis dažādajos dzīves ritmos tēvzemē, ka viss šķita ritam normāli, patiešos, dzīvos un normālos cilvēkos ar visiem viņu panākumiem, likstām. Savējo vidū! Un savējie mani gaidīja otrajās, kuņģa dzīvoju nu jau gandrīz 50 gadus - Kanadā. Visus pilngadības gadus. Te mana ģimene, te mana latviešu sabiedrība. Gaisa tilts pāri okeānam vieno šīs pasaules. Jāteic paldies Dievam par izdevību pa to ceļot. □

M. Štauers

PRESENTATION OF LETTERS OF CREDENCE BY
THE AMBASSADOR OF THE REPUBLIC OF
LATVIA

On Wednesday, September 9, 1998, at the Citadelle in Quebec City the new ambassador of the Republic of Latvia His Excellency Janis Lūsis presented the letters of Credence to His Excellency the Right Honourable Roméo LeBlanc, Governor General of Canada. The Canadian and Latvian national flags decorated the hall where the official proceedings took place. The event was attended by a number of family, several dignitaries from the office of the Governor General of Canada, several representatives from the Latvian organizations in Canada and the Latvian media, and 36 students from two Quebec high schools (Ecole secondaire la Courlavilloise and Quebec High School). The Governor General of Canada then had a informal chat with the family members and the guests, in particular students. Then the new ambassador of Latvia departed together with him to his chambers where they had private discussions. It was a festive occasion. It was followed by a reception at which a toast was delivered, and by another one at the ambassador's suite at the Chateau Frontenac also on the banks of the St. Lawrence river. HE the Ambassador of Latvia J. Lūsis returned to the hotel in a limousine which bore the flag of Latvia. The gathering was first addressed by the incoming ambassador HE Jānis Lūsis. The response was given by HE Right Honourable Roméo LeBlanc, Governor General of Canada. The texts of the two speeches are printed below.

The Speech by the new ambassador of Latvia to Canada, HE Jānis Lūsis:

Excellency,

I have the honour to present to you my Letters of Credence, signed by His Excellency Guntis Ulmanis, the President of the Republic of Latvia.

Since the *de facto* re-establishment of independence of the Republic of Latvia in August 1991, and the establishment of diplomatic relations in September of that year, there have been most friendly relations between Canada and Latvia, which are reflected in a mutual desire for this relationship to develop. Canada has assisted Latvia with a wide range of projects and programs, for which Latvia expresses its gratitude.

Comme c'est évident dans les rapports de beaucoup d'institutions de recherches, il y a bien des choses que le monde regarde comme exemplaire au Canada. Donc, cela se comprend que le peuple letton regarde le Canada comme un pays qui honore et la tradition démocratique et la diversité culturelle.

Furthermore, Latvians deem Canada to be an active and responsible member of international organizations; a country with a high standard of living and social welfare; a country of opportunity and perspective to the future; a country which recognizes the value of friendship and cooperation.

Many Latvians took refuge in Canada after WW2 - Canada became home to some 25,000 persons of

Latvian descent. To many of them, Canada has become, and will remain, a beloved homeland. It is with a great sense of pride that many of them have made a real and lasting contribution to Canada's society and cultural diversity. Today, this Canadian-Latvian community acts as one important bridge in the development of relations between Canada and Latvia.

However, despite the many positive developments in this relationship over the past seven years, I am certain that there **MUST BE ADDED POTENTIAL** for expansion of bilateral cooperation, for expansion of mutually beneficial relations in trade.

To this end, Your Excellency, I shall include among my priorities the following:

- promotion of an active dialogue on political and security matters;
- promotion of bilateral trade and Canadian investment in Latvia;
- promotion of exchange visits of politicians, government officials, business people;
- promotion and fostering of cultural exchanges.

It is with great optimism that I look forward at the next century - an optimism about that which the future will bring for both Canada and Latvia; an optimism about the future of our bilateral relationship.

Your Excellency, it is in this spirit of respect and cooperation that I convey best wishes to Her Majesty Queen Elizabeth II, and that these Letters of Credence are presented to You today. □

Speech by HE the Right Honourable Roméo LeBlanc, Governor General of Canada:

Excellency,

It is a great pleasure to welcome you to Canada and to accept the Letters of Credence accrediting you as Ambassador of the Republic of Latvia. The confidence in you that the Government of Latvia has demonstrated in making this nomination is mirrored in Canada's belief that you are the ideal candidate. Your background and track record will help ensure that our bilateral relationship delivers all of the mutual benefits that should accrue to such close allies.

Excellence, l'expérience de la Lettonie et des autres états baltes depuis 1940 a été extrêmement difficile. Le fait que nous sommes en train de recevoir le représentant d'un pays qui a retrouvé son indépendance en 1991 témoigne de la perspicacité des peuples baltes. Cette occasion souligne aussi la fidélité de la Diaspora balte, y compris celle du Canada, à son identité nationale. Comme vous le savez bien, notre pays n'a jamais reconnu l'occupation illégale de la Lettonie, de la Lituanie, et de l'Estonie. Et nous saluons la détermination inlassable de votre peuple, qui vous a permis de reprendre en mains votre patrimoine.

Excellency, your educational and working experience in Canada mean that you already know our country well. Just the same, I urge you to travel widely, and to carry the message to the Canadians that Latvia and Canada enjoy a special relationship and that the Baltic states are rapidly creating new economic opportunities.

As you know, a Canadian trade and investment mission to the Baltics will take place this fall, led by Madame Sarmite Bulte, the Member of Parliament for Parkdale-High Park and a prominent member of the Latvian-Canadian community. We look forward to an ever-stronger commercial linkage, and to continue and growing ties between our parliamentarians, academics, and officials.

Together we have created many successes through the programme of technical assistance to the Baltics, carried out by the Canadian International Development Agency. CIDA's goals of promoting good governance, capacity building, and trade links dovetail well with local priorities. Dividends should soon start to flow, as the approach to Latvian accession to the European Union and other multilateral bodies accelerates.

Excellency, Canada appreciates the delicate balancing act that preoccupies Latvia, as it re-integrates with western institutions. The naturalization process for non-citizens in Latvia is of course, controversial. We nevertheless urge Latvians and their political leaders to set naturalization requirements for would-be citizens that meet international norms. The resulting environment should allow new and old citizens to get on with the task of building a prosperous and secure Latvia.

Allow me, finally, to wish you a very successful tenure as Ambassador. Your old friends will welcome you, and you will make many new ones. I look forward to hearing your observations on Latvia's progress, and the progress of our bilateral relationship, as we head into next millennium. □

TWO NEW LATVIAN FEATURE FILMS

The 22nd Montreal World Film Festival ended September 7, 1998, after a run of 10 days. As in previous years, an eager public came in droves to see the over 400 films presented from all over the world. Most of these films would be impossible to see in Montreal, due to a lack of theatres showing other than Hollywood movies.

In the category of "Cinema of tomorrow - New trends" were two new Latvian feature films: "The Shoe" (83 min.) by Laila PAKALNIŅA (born 1962 in Liepāja, studied journalism, and then film, in Moscow). The story is set in the late 1950's, at the height of the Cold War, along the well-guarded Latvian coastline. Border patrols are omnipresent and each night tractors smooth the sand so that any foot prints would be shown. One morning a woman's shoe is found with footprints leading to nearby Liepāja, and a "dangerous Cinderella" search begins. The film is a German-Latvian co-production and with eleven short-films to her credit, this is her first feature film.

The second Latvian film is a Latvia-Canada co-production, filmed in Latvia with post-production work in Canada. It is a collaborative work by Māra RĀVIŅŠ (born in Toronto, studied at the University of Toronto and Ontario College of Art, and worked in the film industry for the past decade as art director, director and producer) and Jānis KALĒJS (born in Riga, studied at the Theatre and Art Faculty of the Latvian State Conservatory; and immigrated to Canada 8 years ago, where he worked as assistant director, director and producer). The film "MORNING IN THE PINE FOREST" (110 min) looks in at the lives of six youths in their 20's in present day Latvia,

searching for self-determination. The makers have not produced a docudrama nor journalism, nor is there a predictive formula to it. The central theme of young people's lives is treated in an "art-house" manner with the makers wanting to erase the border between documentary and fictional presentation. It is a difficult movie to categorize and not really made for the box office but there are elements which show that these people should make future films. The energy of youth, their loneliness and particularly their music and emerging thinking can be engrossing on film. This film will have its Latvian premiere at the Riga Film Festival this fall.

In Latvia, during the Russian occupation Riga Film Studio produced about 10 feature films a year, with financing from the Russian propaganda machine. Now the production is about one feature film a year, with actors now mainly doing stage work. With co-production, however, these new films are showing the way. □

J. - J. Raudsepp

ANOTHER LETTER TO MAX VAN DER STOEL

Dear OSCE High Commissioner,

It is with a great deal of concern that members of my family and I follow the activities of your office in Latvia. A certain degree of confusion enters into our analysis when reviewing the requests your office advances against the government of Latvia and its citizens. A reiteration of Latvian history since 1939 would add little to the discussion. Those events are well documented and known to the people in your office. Yet, certain common elements in this time frame between our two peoples are worth repeating and commenting on.

During World War II your nation was overrun and exploited by a foreign people and system. An ideology and a nation not having anything in common except proximity and a boundary line. As a Latvian, I fully understand the pain that your nation experienced during those years of World War II. For the Netherlands that pain ceased in 1945. Latvia continued to be occupied and exploited by foreigners for another half century.

It is therefore, if not impossible, for us to understand the rationale or theoretical framework for the actions, reported in the press, regarding the activities of your office in advancing Russian interests among 1.3 million Latvians. Latvia is not in a position, at this time, to absorb 700 000 foreigners who lack a commitment to democratic values and mores. The late Sir Saiah Berlin, in his last interview, commented that while the Baltic peoples are in a position to resume their liberal heritage in Europe, he did not feel as positive regarding Latvia's great eastern neighbor.

The American historian and diplomat John Lothrop Motley wrote of another occupier of the Dutch lands, Philip II of Spain, "If there are vices - as possibly there are - from which he was exempt, it is not permitted to human nature to attain perfection even in evil." Now while such an observation might seem strong, it aptly captures the anguish and anger of the Latvian people toward the history and its creators of the last sixty years.

We have no William the Silent to speak on our behalf. Therefore, we ask that you, through your good offices, assist us in advancing the same agenda that the great man did for his people. It may have taken a lot of effort and energy, but history honors him in that he helped rid his country of foreign rule.

Very truly yours,

Aivars Rungis, Kalamazoo, MI



Photo: J. - J. Raudsepp

The co-producers of "Morning in the Pine Forest", Jānis Kalējs and Māra Rāviņa at the 22nd Montreal Film Festival

GIDON KREMER - FROM MY HOME

Gidon Kremer, violin, Vadim Sacharov, piano; Deutsche Kammerphilharmonie (Teldec 14654, 79 min.) as published in Stereo Review, July 1998.

Gidon Kremer says in his notes for this recording, "I associate the Baltic states with the gray of the sea." A lovely collection of violin music by contemporary composers of his native region, it proves that in music gray can contain a whole world of emotional expression. None of the composers is well known in the West save Arvo Pärt, represented by his hypnotic *Fratres* for violin, string orchestra, and percussion.

Musica Delorosa for string orchestra by Pēteris Vasks is a magnificent study in darkest grey, verging on black, that progresses from a sweeping, harmonic expression of longing to the angry, fractured chaos of regret. Immediately following it is the half-hour-long *Nevertheless* by Georgs Pelēcis, an exquisite concerto in which the intertwining wisps of melody for violin and piano are solidly supported by the string orchestra's harmonic backbone: palest hues of a gray dawn, infused with hopeful shades of rose. The mood is further lightened by two sets of miniatures for solo violin, a bravura, atonal partita by Vytautas Barkauskas and the delightful *Two Grasshopper Dances* by Pēteris Plakidis.

The disc opens with its most traditional work, the liltingly melodic *Elegy* for violin and string orchestra by

Balys Dvarionas (1904-1972), the only nonliving composer represented, and it concludes with a piece by the youngest one, Erkki-Sven Tuur (born 1959), whose *conversion* for violin and piano begins tentatively with apparently unrelated fragments of melody that build into an animated, tightly constructed duet. Kremer's playing throughout shines with a passionate conviction that seems to have inspired his collaborators. □ J. J.

Your comments, contributions and donations towards this column are most welcome. Address them to the Editor: 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, QC, Canada H9X 2R2, phone 514-457-9832, fax 514-457-3496.

The dateline is 15th of each month.

☒☒☒☒ VĒSTULES ☒☒☒☒

AIZSTĀVĒSIM OKUPĀCIJAS MŪZEJU!

21. jūlijā Ministru kabinets pieņēma lēmumu nodot Latvijas valstij piederošo Okupācijas mūzeja ēku Rīgas pašvaldības īpašumā. Jau nākošajā dienā, preses konferencē, Rīgas domas priekšsēdētāja vietnieks Andris Ārgalis pavēstīja, ka, gatavojoties Rīgas 800 gadu jubilejai, ir iecerēts atjaunot Rātslaukumu un tā apkārtnes apbūvi. Tajā Okupācijas mūzejs neesot paredzēts, tādēļ tā ēku nojauksot, bet mūzejam piedāvāšot citas telpas.

DV MONTREALAS NODAĻA

rīko

šā gada 7. novembrī, plkst. 14:00,
Latviešu centra sarīkojumu zālē,

LĀČPLĒŠU DIENAS

un nodaļas gada svētku

ATCERI.

Programmā: Svētbrīdis

Referāts

Lielā junda

Priekšnesumi. Piedalās Rīgas radio
un bij. frontes teātra soliste Marija Žeimīte Eižena
Reveliņa mūzikas pavadijumā.

Siltas vakariņas. Bufete.

IEEJA: pret ziedojumiem, neieskaitot vakariņas.

Visus laipni ielūdz

Rikotāji

ORGANIZĀCIJU PADOME

Padomes sēde, kas notika 8. septembrī, bija pulcinājusi kuplu dalībnieku skaitu. Pārrunu degpunktā bija gaidāmās Latvijas 7. Saeimas vēlēšanas un referenda balsojums. Par izkārtojumu ziņas ir šī numura citās slejās.

Radušies jauni ieteikumi valsts svētku 80 gadu jubilejas sarīkošanā. Iespējams, ka svētbrīdis, svētku akts un koncerta daļa notiks Lašinas pilsētas domes zālē. Svētbrīdi vadīs māc. Rasma Caune, svētku runu teiks Dr. Vaira Viķe-Freiberga, bet par mūzikāliem uzvedumiem rūpēsies Andris Gūtmanis. Latviešu centrā pēc akta un koncerta notiks jubilejas maltīte, bet kamina zālē sarīkos latviešu mākslinieku un lietiskās mākslas izstādi. Tās izkārtojumu veiks Luīze Zuika. Izstāde varētu sākties jau 7. novembrī un ilgt līdz 18. novembrim, bet tas vēl nav isti skaidrs.

Tikai dažas dienas pirms sēdes, bija noskaidrojies, ka Citadelē, Kvebekas pilsētā, 9. septembrī Kanadas gubernators Romeo Leblancs (LeBlanc) pieņems jaunā Latvijas vēstnieka Kanadā Jāņa Lūša akreditāciju un ka šajā svinīgajā notikumā no Montrealas piedalīsies A. Spura, M. Štauers un R. Klaiše.

R. Klaiše ziņoja, ka Montrealas latviešu skola 1998./9. mācības gadu uzsāks 19. septembrī. Skolā jau pieteikušies 22 bērni. Tā bija patikama ziņa. Skola piedalīsies valsts svētku sarīkojumā.

Uz jautājumu, vai Centrs turpmāk latviešiem būs pieejams pasākumiem, kas notiktu nedēļas nogalēs visu pilnu dienu, centra priekšsēdis Andrejs Vitols, kas vada arī padomes darbu, atbildēja, ka vajadzības gadījumos to varēsot pakārtot, lai gan tagad visas sestdienas un svētdienas centra telpas irējot reliģiskas vienības, ar kuŗām parakstīti ilgtermiņa līgumi. Centram esot vajadzīgi līdzekļi. Šis risinājums rada problēmas, kuŗas var risināt tikai ar iecietību un sadarbību. Jācer, ka tas nekavēs Centram atvēlēt savas telpas latviešu sabiedrības vajadzībām, kuŗu dēļ tas tapa dibināts un 15 pastāvēšanas gadus arī kalpojīs.

Jācer, ka arī turpmāk padomes darbā iesaistīsies tikpat daudz interesentu un, kā līdz šim, uzņemsies pildāmos pienākumus, kādu netrūkst.

Nākamo padomes sēdi paredzēja otrdien, 13. oktobrī, plkst. 19:30, Centrā. Tās ir atklātas, kādēļ var piedalīties jebkuŗš interesents. Organizācijas lūgtas sūtīt savus pārstāvjus. □

MONTREALAS LATVIEŠU SKOLA

aicina pieteikties 1998./9. māc. gadam jaunus skolniekus, kas runā latviski. Bērnu dārza klasei pieņemam bērnus, kas dzimuši 1995. gadā.

Skola 1998./9. māc. gadu uzsāks 1998. g. 19. septembrī, plkst. 09:00, Latviešu centrā.

Pieteikšanās pie skolas pārziņes Ināras Paliepas, tālr. 426-3986, vakaros.

Skolas vadība

Šī gada *MLB Ziņotāja* *d e c e m b r a* numurā atkal publicēsim

KOPĒJO ZIEMSVĒTKU UN JAUNGADA APSVEIKUMU,

kā to esam darījuši kopš 1975. gada.

Tas ir kopējs **SVEICIENS**, ne atpirkšanās no personīgām apsveikumu kartiņām.

Sveicienā var piedalīties visi **MLB** biedri, **MLB Ziņotāja** lasītāji un labvēļi un jeb kuŗš cits, kas to vēlas, gan tuvumā, gan tālumā. It sevišķi gaidām montrealiešu, otaviešu un kvebekiešu aktīvu piedalīšanos.

Ērtības labad un lai taupītu Jūsu un mūsu laiku, automātiski pieņemam, ka šajā SVEICIENĀ piedalīsies v i s i iepriekšējā gada dalībnieki. Ja nu tomēr kaut kādu iemeslu dēļ Jūs to nevēlaties darīt, lūdzam to nekavējoties paziņot redakcijai, tālr. 514-457-9832, fakss 514-457-3496.

Piedalīšanās pret labprātīgu ziedojumu. Ķeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda un adresējami: SVEICIENS, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, QC, Canada H9X 2R2, tālr. 514-457-9832.

Jūsu piedalīšanās **KOPĒJĀ SVEICIENĀ** ļoti gaidīta! Izmantojiet izdevību! Pēdējais pieteikšanās termiņš - 30. novembris. Par to Jums jau iepriekšējs paldies!

Gaidām sveicienus arī no mūsu organizācijām.

Redakcija

DZEJNIEKS M. LORBERGS MONTREALĀ

DV Montrealas nodaļas un pensionāru apvienības kopīgi rikotais Latvijas brīvības cīņu atceres sarīkojums, kas notika Latviešu centrā š. g. 13. augustā un kuŗā kā viesis ar referātu piedalījās pazīstamais sabiedriskais darbinieks, Latviju latviešiem neatkarības cinitājs un dzejnieks Modris Lorbergs ar kundzi no Toronto, bija pulcinājies pāri par 70 atceres dalībnieku. Pēcpusdienu atklāja pensionāru apv. priekšnieks V. Paegle ar svētbrīdi un nolasītu dzejoli, Ar referentu pulcējušos iepazīstināja I. Skrastiņš. M. Lorberga devums šim saietam bija divdaļīgs. Pirmajā daļā viesis referēja ar tematu "Latvijas brīvības cīņas 7. Saeimas vēlēšanu priekšvakarā" un otrajā iepazīstināja ar sevis pārstāvēto politisko partiju ASV un Kanadā "TB/LNNK".

Atskatoties uz Latvijas brīvības cīņām, referents pārstāigāja mūsu tautas pagātnes kauju laukus, sākot ar slavenām strēlnieku un Ventas ērgļu cīņām, ziemeļnieku armijas nopelniem, viņu ienākšanu Rīgā un beidzot ar abu Latvijas armiju grupu - kalpakiešu un ziemeļnieku - vēsturisko satikšanos. Nepagāja gaŗām mūsu Leģiona slavenajām kaujām pret mūsu dzimtenes okupantiem un tā lielajiem upuriem, cinoties vienmēr pret milzīgu pārspēku, un pieminēja nesalauzamo leģionāru ticību taisnības uzvarai, kas, diemžēl, nenotika. Referātu Lorbergs papildināja ar savām un citu dzejnieku dzejām.

Pensionāru apvienības biedrzīne I. Strautiņa ar apsveikuma kartiņu pasniegšanu un jauku dzejoļu piedevu sveicināja augustā dzimušos pensionārus: Jāzepu Greizi, Sta-

ņislavu Opolnieku, Almu Melderi, Veroniku Opolnieku, Mariju Steprāni, Arnoldu Zariņu, Oskaru Vindedzi, Helēnu Šmiti, Gunāru Vērenieku. To vidū bija arī viņa pati, saņemot no V. Paegles skaistas dzeltenas rozes. Otrajā daļā, kas nebija mazāk interesanta par pirmo un kas notika pēc siltām pusdienām, referents ievadīja klausītājus Saeimas priekšvēlēšanu pārdomās. Vispirms, viņš norādīja uz sevišķi nozīmīgo referendumu, kuŗa gala rezultāti varētu izšķirt Latvijas neatkarību, tautas izdzīvošanu un noteiks latviešu tautas ritdienu. Viņš aicināja visus, kam ir tiesības, tās izmantot, piedaloties nobalsojumā. Viņš kritizēja patreizējās Saeimas smieklīgos un nepieņemamos vēlēšanu vietu nolikšanas noteikumus, kā šeit, svešumā, tā arī dzimtenē, kur vietām tās ierīkotas 5. stāvā, lai pēc iespējas mazāk tautas varētu piedalīties. Šāda Saeimas referenduma izkārošana skaidri norādot tās noslieci un izteiktu partejiskumu. M. Lorbergs aizrādīja, ka no Vašingtonas latviešiem līdz šim parakstījušies tikai 7, un izteica nožēlu par Latvijas ārlietu ministra Birkava piezīmi, ka viņš lūdzot Dievu, lai tikai referendums nodotu vajadzīgo balsu skaitu ierosinātā pavalstniecības likuma maiņai. M. Štauers piezīmēja, ka, ja visi Montrealas latvieši, kam ir tiesības to darīt, piedalītos parakstīšanā un referenduma nobalsošanā, varētu būt ap 220 parakstu un balsu. Izskanēja interese par nacionālo partiju TB/LNNK. Tuvākas ziņas par šo partiju var saņemt pie I. Skrastiņa, kam esot dažādi materiāli.

V. Paegle un J. Verners organizēja kopīgu braucienu uz Otavu 17. augustā, lai visi balstiesīgie, kas skaitās Latvijas pavalstnieki, varētu izpildīt savu pilsoņa pienākumu.

□

Skrastiņu Indulis

MONTREALAS SABIEDRISKĀ CENTRA

biedrus, labvēļus un visus, kas vēlas atcerēties, kā centrs no idejas kļuva par īstenību, un atzīmēt tā 15 gadu kalpošanu Montrealas latviešu sabiedrībai, lūdzam apmeklēt sarīkojumu, kas notiks

svētdien, 27. septembrī, plkst 16:00,
Centra telpās, 3955 Provosta ielā,
Lašīnā.

ieeja: \$ 15.- no personas

Būs: Mūzikāli priekšnesumi

Kopējs mielasts

Kafijas galds

Pilns bārs

John Remeikis deju mūzika.

Rādiet savu atbalstu Centram, apmeklējot šo sarīkojumu!

CENTRA VALDE

AICINĀJUMS

Kā visiem preses izdevumiem, arī MLB Ziņotājam ir jārēķinājas ar ienākumu un izdevumu kasi. Tādēļ maksājumi par abonementu ir ļoti svarīgi. Mums nav līdzekļu nedz laika izsūtīt atgādījumus. Lielākā daļa lasītāju paši sekmīgi seko saviem maksājumiem. Tomēr ir arī tādi lasītāji, kas nav maksājuši vai ziedojuši ilgāku laiku. Dažkārt uz aplokšnes virs nosūtītāja adreses uzrakstām "Grasi lūdz!" Šis aicinājums arvien guvis tūlītēju atbildi, par ko pateicamies. Ir lasītāji, kuŗiem esam MLB Ziņotāju sūtījuši uz ieteikuma pamata. Daļa no tiem nav ziņojuši, vai vēlas izdevumu saņemt un par to maksāt. Lūdzam to darīt!



LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Latviešu Kreditsabiedrība Toronto caurmērā pārsūta
\$200,000 katru mēnesi pa visu Latviju

Līkmes:

\$100-499 \$8.00 ASV/\$10.00 CAN; \$500-9,999 \$16.00
ASV/20.00 CAN; \$10,000 un vairāk \$40.00 ASV/50.00 CAN

Informācija - lūdzu zvaniet (416) 922-2551
jeb rakstiet Latvian Credit Union
491 College St. Toronto, ON. Canada M4G 1A5
Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

rīko

svētdien, 25. oktobrī, plkst 17:00,
Latviešu centra sarīkojumu zālē,
3955 Provosta ielā, Lašīnā,

Gunāra Priedes 3 viencēlienu lugas

"MĒĻŠ FROTĒ DVIELIS"

I Z R Ā D I

Dailes teātra uzvedumā.

Režisors - Kārlis Auškāps

Režisora palīgs - Haralds Ulmanis

IEEJA: \$ 25.- no personas

\$ 10.- jauniešiem no 12 gdu vecuma

Bērniem - ieeja brīva.

Lūdzam ieejas kartes rezervēt iepriekš pie

Anitas Porietes - Bedard, tel. 697-6624,

Roberta Klaišes, tel. 422-0562,

vai pasūtīnāt pa pastu uz, minot skaitu un
atsūtot uz adresi: 113 Highgate Ave, Pointe Claire,
QC, H9R 2X5,

čeku, rakstītu uz Montreal Latvian Society vārda.

Izrādē gaidām arī otaviešus.

Šī vienreizēja izrāde notiek kultūrālās organizācijas "Tilts" organizētās Ziemeļamerikas turnejas ietvaros.

Apmeklējiet šo kultūrālo sarīkojumu Montrealā!

Ielūdz

Dailes teātris un

Montrealas Latviešu Biedrība

Atbalstiet Montrealas Latviešu Biedrības darbu!
Iestājaties tajā un kļūstiet par aktīvu biedru! Paldies!

Nododiet liekās grāmatas MLB bibliotēkai. Nemietiet projam archivārus materiālus. Tos gaida Latvija.

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

rīko

sestdien, 5. decembrī, no plkst. 10:00 līdz 16:00, Latviešu centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā

gadskārtējo

TIRDZIŅU

Šim sarīkojumam esam sapēmuši visu Centru. PUSDIENAS un ATSPIRDZINĀJUMI būs augšējā zālē.

- Rudzu maize, piparkūkas, pīrāgi, saldmaizītes, tortes un dažādi cepumi.
- Ievārījumi, augļi, marinētas saknes.
- Apsveikumu kartiņas, servjetes, lietotu grāmatu duplikāti MLB bibliotēkā.
- Keramika, audumi, rokdarbi.
- Siltas PUSDIENAS, atspirdzinājumi, tēja un kafija. Vīns, alus un burbuļūdens.
- Izloze - \$ 1.- par lozi. Daudz dažādu laimestu.
- Citi pārsteigumi.

I E E J A: b r ī v a

Atbalstiet šo MLB gadskārtējo sarīkojumu, ar ko reprezentējamies arī vietējā kanadiešu sabiedrībā, ar savu čaklu piedalīšanos mājas cepumu un citu tirdziņa mantu sagādē. Šogad tirdziņā varēsiet iegādāties arī Ziemsvētkiem piemērotas lietišķas. Ir ļoti svarīgi, lai tirgojamo mantu skaits būtu pēc iespējas bagāts un tajā būtu liela dažādība, jo kanadiešu ciemiņi vēlas plašu izvēli. Nāciet patērēt un pamieloties pie garšīga pusdienu galda!

Pieteikšanās un plašāka informācija pie: -

Elgas Čops..... ☎ 684-2522	Ineses Ortmanes..... ☎ 489-3719
Gītas Lukstiņas ☎ 685-2218	Anitas Porietes-Bedard. ☎ 697-6624
Roberta Klaišes..... ☎ 422-0562	Veltas Ozolas..... ☎ 626-3501
Mārtiņa Štauvera ☎ 457-9832	

Aiciniet līdz savus kanadiešu draugus un paziņas!

Piedāvājiēt transportu vecākiem ļaudim, kas citādi tirdziņā nevarētu nokļūt.

Laipni lūdzam ievērot, ka no mums neatkarīgu apstākļu dēļ šī sarīkojuma datums ir grozīts no 7. novembra uz 5. decembri!

Uz redzēšanos šī gada **MLB TIRDZIŅĀ!**

Pedalīties, tirgoties, apmeklēt, pirkt, iebaudīt maltīti un patērēt aicina

RĪKOTĀJI

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS

4. novembrī, plkst. 16:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" kārtējā sanāksme.
5. novembrī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības video filmas izrāde.
5. novembrī, plkst. 13:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
7. novembrī, plkst. 14:00, Latviešu centrā, DV Montrealas nodaļas Lāčplēšu dienas un nodaļas gada dienas atcere. Skatiet paziņojumu 24. lpp.!
8. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
15. novembrī, plkst. 11:00, par vietu ziņosim vēlāk, Latvijas dibināšanas 80. gada svētki Montrealas latviešu organizāciju padomes izkārtojumā. Paziņojums nākamajā numurā.
21. novembrī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas DV nodaļas vanadžu gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš. Paziņojums nākamajā MLB Ziņotāja numurā.
22. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.
29. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes I adventa ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Sekos kafija un nodarbības bērniem.
5. decembrī, plkst. 10:00, Latviešu centrā, Montrealas Latviešu biedrības gadskārtējais Mājas cepumu un citu priekšmetu tirdziņš. Skatiet paziņojumu šīs lpp. sākumā! Lūdzam gatavoties!
6. decembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trisvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224
telpu adreses: Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašīnā, tālrunis 634-4082

16. septembrī, plkst. 20:00, Latviešu centrā, Montrealas latv. sab. centra valdes sēde.
20. septembrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
20. septembrī, plkst. 13:30, draudzes namā, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
Pēc tam kafija un māc. R. Caunes ziņojums par Latvijas apciemojumu un par aprisēm LELBA Kanadas apgabala konferencē, Toronto.
24. septembrī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **video filmas izrāde**.
24. septembrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme**.
25. septembrī, plkst. 18:30, Latviešu centrā, **Informācijas sanāksme par Latvijas 7. Saeimas vēlēšanām**.
27. septembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
27. septembrī, plkst. 16:00, Latviešu centrā, Montrealas latv. sab. centra **gada svētki**. Skatiet paz. 25. lpp.!

4. oktobrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu**. Seko kafijas pēcpusdienu groziņu veidā.
6. oktobrī, plkst. 12:00-19:00, Latviešu centrā, DV Ziemsvētku sūtījuma saiņu **pieņemšana**.
7. oktobrī, plkst. 11:00-17:00, Latviešu centrā DV Ziemsvētku sūtījuma saiņu **pieņemšana**.
7. oktobrī, plkst. 16:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" akcionāru **sanāksme un pilnsapulce**.
8. oktobrī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **video filmas izrāde**.
8. oktobrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme**.
11. oktobrī, plkst. 11:00, Tērvetē, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **Pļaujas svētku dievkalpojums**. Pēc tam **svētku mielasts** Lielās mājas pagrabā.
13. oktobrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, Montrealas latv. org. padomes sēde.
17. oktobrī, plkst. 16:00, Latviešu centrā, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **gadskārtējais rudens bazārs**.
18. oktobrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
18. oktobrī, plkst. 11:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **svētbrīdis**. Pēc tam Dietrich Bouhoffer grāmatas "Life together" iztirzājums.
22. oktobrī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **video filmas izrāde**.
22. oktobrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme**.
25. oktobrī, plkst. 17:00, Latviešu centrā, Dailes teātra viesizrāde. Izrādis Gunāra Priedes **Mēļš frotē dvielis**, kuņģis ir 3 viencēlieni - "Tāltālā zeme", "Pie mums, martā" un "Burbuļi". Paziņ. 25. lpp.!
31. oktobrī, plkst. 14:00, St. Johns luterāņu baznīcā, apvienotais **Reformācijas dienas dievkalpojums**. Tikšanās ar jauno Austrumsinodes bīskapu Michel Pryse.

MLB Z 1998 IX 925 e

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicājiet!

Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas 13. septembrī, dievkalpojumā. Pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 15. septembrī.
Red.

MLB ZIŅOTĀJA administrātores un MLB kasierei A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que,
Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 35.00 vai \$ 30.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju.....	\$ _____
LNAK dalības maksu (maksājot caur MLB \$ 10.-; pensionāriem \$ 5.00).....	\$ _____
MLB biedru maksu par 1997./8. darbības gadu (\$ 15.-)	\$ _____
Ziedojumu Montrealas latviešu biedrībai 50 gadu jubilejā.....	\$ _____
Ziedojums Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese, pasta koda, tālruna numurs) (paraksts)

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas
- Jūsu ciemiņiem no Latvijas
kārtotam lidojumus
- Ekskursijas pa Latviju
sadarbībā ar Latvia Tours

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 924-6328

Cumberland Court,
99 Yorkville Ave.
Toronto, Ont. M5R 3K5
Fax (416) 924-5954

 **LATVIA TOURS**
Kanādas un Amērikas pārstāvji

1-800-268-7442

Tagad Rīgā!

**Hotel
MĀRA**



Kalnciema ielā 186, Rīga, Latvija LV-1046

Telefons: 011 371 7901316

Fakss: 011 371 7901315

- * 24 modernas istabas
- * Restorāns un bārs
- * Konferenču telpas
- * Lidostas busiņš

Rezervācijas Kanādā:

613/521-7100 (telefons, vai fakss)

epasts: mara@mailbox.riga.lv

tīmeklī:

www.bestwestern.com/thisco/bw/91301/91301_b.html

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

- 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870



FLOWERS
by
Laryanna

Dažādu tehnisku apstākļu dēļ septembra numurs ir aizkavējies. Citādi tomēr nevarējām. Aizkavēsies arī oktobra numurs, jo redaktors būs Latvijā līdz Pļaujas svētku dienai. Lūdzam atvainot, ka tas tā. Aicinām līdzstrādniekus nekavēties ar ziņu un rakstu iesūtīšanu. Lasītājus lūdzam nokārtot abonementu maksas. Arī šogad būs ZIEMSVĒTKU un JAUNGADA apsveikums. Piedalieties!

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Imants Freibergs, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Nora Saletes, Kārlis Timermanis, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus isināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonimus rakstus nēievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

SEPTEMBER 1998 SEPTEMBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Que, Canada H9X 2R2, ☎514-457-9832